

DIRVA

THE FIELD

Nr. 1

Sausio-January 7. 1954
Cleveland, Ohio

Prez. A. Smetonos mirtis

K. S. KARPUS

Sunkiais laikais, kada piktai kaimynai mums grasė mirtimi, tautą laisvam gyvenimui kelti atėjo amžinos atminties nusipelnusieji vardai: Basanavičius, Kudirka, Smetona...

Ir šiandien, kada minime Lietuvos Respublikos prezidento Antano Smetonos 10 metų mirties sukaktį, mes mintimis perbėgam jo platų darbo kelią ir vėl didžia viltimi ilginės laisvės.

A.a. Prezidento A. Smetonos atminčiai

P. J. ŽIORYS

1954 sausio 9 d. sukanka 10 metų kai netikėtai mirtis pakirto Lietuvos praklinų ir garbingą kovotoją, mūsų pirmutinį ir paskutinį prezidentą Antaną Smetoną. Jo atsiskyrimas su šiuo pasauliu paliko didelę ir ne užpildomą spragą Lietuvos laisvinimo darbe. Visoje mūsų veikloje, taip čia JAV, taip ir kitur, juntame trūkumą rimtos vadovybės, kuri suburtų mūsų pajėgas į vieną, nepalaužiamą kūną.

Prisiminus tą šiuropų įvykį prieš dešimt metų, norisi jį plačiau paminėti, kad tie, kurie neturėjo progos sužinoti visas smulkmenas, galėtų pasiskaityti ir susidaryti ryškesnį vaizdą tų laikų įvykių.

KAIP PATEKO A. A. PREZIDENTAS A. SMETONA Į CLEVELANDĄ

Kai tik Amerikos lietuvių pasiekė žinia, kad prezidentui pavyko pasiūlyti nuo baisaus raudonojo siaubo, jie pasidalino į skirtingas nuomonių grupes. Socialistai, vadovaujami P. Grišaičio, puolė prezidentą ir kaltino jį už pagėimą. P. Gabrys tuoj prisikėlė apkaltinimo "aktą" arba aplinkraščių, kad Amerikos lietuvių paskirtų "Teisminį Tribunolą" nuteisti a. a. prezidentą už tautos išdavystę susidantį iš P. Grišaičio, Vinco Griniaus (buvusio Lietuvos prezidento brolio), Dr. J. J. Jonikailio ir kitų. Ačiū rimtam a. a. Dr. Jonikailio nusistatymui šis aplinkraščių atsidūrė krepšy. Prie "Naujių" prisijungė katalikiškoji spauda. "Dirva", "Vienybė", "Margutis", "Amerikos Lietuvis" ir visi tautininkai rėmė a. a. prezidento pasitraukimą, įrodymai, kad jo pasilikimas būtų buvęs išnaudotas komunistų, kurie būtų pasauliui pareiškę jo sutikimą sušildyti su Sovietų Sąjunga.

Šis neužtarantais ir nerimtas

puolimas, dažniausiai be jokių rimtų duomenų, vėliau buvo išnaudotas Amerikos komunistų, kurie savo spaudoje, "Daily Worker", "Peoples World" ir kt. citavo "Naujienas", "Draugą", "Darbininką", kaip įrodymą amerikiečiams, būk Lietuva buvo tikrai "fašistinė" ir kaip tolia turėjo eiti jau nueitu keliu.

Po tokių nemalonių įvykių ir Amerikos lietuvių susiskaldymo, čia atvyko a. a. prezidentas A. Smetona. Jam atvykus į New Yorką Amerikos Liet. Tautinis Klubas ir daugybė kitų organizacijų ir Lietuvos draugų surengė prezidentui tinkamą priėmimą ir parodė prezidentui, kad Amerikoje yra žmonių, kurie moka jo nuopelnus įvertinti ir pagerbti.

Jis ten nuvyko į Washingtoną, kur buvo priimtas prezidento Franklino Roosevelto ir pagerbtas kaip šalies galva kanuolės 21 šūvais. Jam JAV prezidentas patarė: "Vaziuok pas savo tautiečius ir dirbk Lietuvos išlaisvinimui".

Tikrėnybėje a. a. prezidentui A. Smetonai būtų buvę patogiausia apsistoti Washingtone ir tenai užmegsti tinkamus ryšius su aukštais pareigūnais, bet nelaimė ir dėl nesuprantamų priežasčių Lietuvos Atstovybė į tai žiūrėjo su nepasitenkinimu. Gal todėl, kad tais laikais JAV daugybė pareigūnų labai liaupsėjo sovietus ir buvo nusistatę prieš kiekvieną, kuris peikė komunistus.

Prezidentas nutarė pervaziuoti lietuviškas kolonijas ir surasti būdus kovoti dėl Lietuvos išlaisvinimo. Neatsižvelgiant priešinigos partijinės spaudos nerimtų puolimų ir juodinimų, visur kur tik prezidentas pasirodė, svetainės buvo užsigrūdusios ir visur jį sutiko su didžiausiu entuziazmu.

(Perkelta į 2 psl.)

Sausio 9 d. sueina 10 metų nuo prezidento Antano Smetonos mirties Clevelande. Netikėtai a. a. A. Smetonos mirtis, kilus jų gyvenamo namo gaisrui, tragiškai išplėdė lietuvių tautai taip svarbų asmenį, kuris Lietuvai pakliuvus į vergiją, visad kėlė lietuvių balsą prieš grobikus. Karui pasibaigus jo balsas būtų tapęs daug reikšmingesnis, ypač kada pradėjo irti Amerikos santykiai su sovietais.

A. a. A. Smetonos mirtis įvyko tokiose aplinkybėse: buvo gražus, be sniego, bet labai šaltas, sekmadienis, sausio 9 d. rytas. Dviejų šeimų mediniame name, kurį reikėjo gerai kuriant, rūsyje iš raudonai įkaitusių metalinių krosnių ėmė svilti ir rūkti aplinkui krosnies buvę mediniai padargai ir lubos. Dūmai užpildė rūšį, sienų tarpais ir laiptais pradėjo veržtis į visą namą. Prezidentas, kuris kelias dienas varginosi sloga, tą rytą savo kambarėje, trečiame aukšte, ilgiau išsėjos. Antrame aukšte esanti šeima pajuto dūmus. Duris atidarius, staiga butas prisipildė troškinančiomis dujomis-dūmais. Prezidentui trečiame aukšte skubiai pranešta, kad namas dega. Jis pradėjo rengtis bėgti laiptais žemyn. Tuo laiku išgelbėti kiti šeimos nariai ir duota žinia gaisrininkams.

Prezidentas iš trečio aukšto lipo žemyn dujomis užpildytu koridorium į antrijų augštą. Ir būty išėjęs, bet nelaimė — iš skubumo pataikė ne į gatvę vedančias duris, bet į virtuvę, iš kur išėjo nesėję ir sugrįžo. Ugniagesiai sugaivė daug laiko pirmiausia įsiekdami jo trečiame aukšte, kur tikėjosi rasti, bet pavėluotai rado virtuvėje sukritusį, galiniais apsigaubusį galvą, mirtį norėjusį kiek pajėgiamą gelbėti. Suradus skubiai kvežtas ligoninė. Bet nuvežus atgaivinti nepavyko.

Tą rytą, kaip tik buvo į Clevelandą suvažiavę keli tautininkų vadai iš Chicago ir New Yorko, ruošis New Yorke rengiamai Amerikos Lietuvių Seimo programai. Seimas rengtas vasario 5-6 dienomis.

VISAM PASAULY

- Prezidentas Eisenhoweris sausio mėn. 4 d. pasakė kalbą į tautą. Savo kalboje išskėlė pagrindinius Amerikos siekius ir pažymėjo, kad pagaliau yra pagrindinis raktas sėkmingai tvarkytis 1954 metais.
- JAV valdžios narių grupė, stebint Kanados valdžios atstovams, turėjo pasikalbėjimą su Igor Gouzenko, buvusiu Rusijos šnipu vadu.
- Vakarų Vokietijon rusai vėl atvežė 800 buv. karių, kaulintų įvairiose stovyklose. Atvežtieji nepaprastai išvarginti ir suteikė naujų žinių apie tebekalinamus karius.
- Prezidentas Eisenhoweris, norėdamas švelninti bedarbes klausimą, valdiškus užsakymus nori nukreipti į tas vietas, kur bedarbių atsiranda. Tokiam potvarkiui priešinasi suinteresuoti senato ir kongreso nariai.
- JAV vandenilio bombas šių metų gegužės mėn. išbandys Bikini salų rajone.
- Malenkovas naujųjų metų proga atsakė į New Service korespondento klausimus ir priminė norą turėti gerus santykius su Amerika. Tai dar kartą patvirtina, kad Rusija deda visas pastangas laimėti laiką ir vidų susitvarkyti.
- Berlyno konferencija, jei Prancūzijos vyriausybės sudarymas nesutrukdys, įvyks sausio mėn. 25 d.
- Filipinų naujasis prezidentas Nagsaysay, priešais proga pareiškė, kad bus atkreiptas didžiausias dėmesys krašto žmonių gerovei ir gerų santykių palaikymui ypač su JAV. Priešais iškilmes stebėjo per pusę milijono jo tautiečių.

Julius Smetona paskambino man į namus, kur tas pasitarimas vyko, ir pranešė tą baisią žinią. Visi, kiek mūsų buvo, tuoj išvažiavom į netoliese gyvenusius Smetonus. Pro mus pralėkė į ligoninę skubiai važiuojanti ambulansas. Ir iš ligoninės tuoj pranešė telefonu, kad prezidentas miręs.

Tą dieną seimo rengėjai buvo numatę vykti aplankyti prezidentą ir su juo plačiau aptarti bendrus reikalus. Tragiška prezidento mirtis tą pasitarimą dalyt nutraukė.

Seimas buvo prarastas labai sėkmingai, a. a. Prezidento Smetonos gedulo ženkle.

Prezidentas A. Smetona palaidotas sausio 13 d., atlaikius iškilmingas pamaldas Clevelando Šv. Jono katedroje. Jo kūnas patalpintas Knollwood mauzoliejuje, kur dabar įvairiomis progomis tremtinių lietuvių grupės aplanko jį pagerbti.

NEUŽMIRŠKIT REGISTRUOTIS

Visi svetimšaliai, kurie neturi JAV pilietybės, šį mėnesį turi užpildyti specialias registracijos korteles. Korteles gaunamos pašto įstaigose. Jas užpildžius paštu negalima siųsti, bet reikia vėl nunešti ir pašto įstaigose įteikti. Vienas asmuo gali nunešti visos šeimos narių korteles.

PASKUTINĖ PROGA

Paskutinė proga savo artimesniam užsakyti Dirvą į Vokietiją, Austriją ir kitus Europos kraštus tik už \$4.00 metams. Ta lengvata galioja tik šį mėnesį. Pasinaudokit ja. Padarykit savo artimesniam malonumą per visus metus. O jei Jūs neturite tuose kraštuose adresų, kuri nori Dirvą skaityti, siųskit \$4.00 ir mes patys parinkime skaitytojus. Parinkę ir jums tuoj prisiųsime jų adresą.

Mes nuolat gauname iš įvairių Europos kraštų prašymus siuntinėti Dirvą, bet mes vieni ne išgalim tai padaryti. Ateikite į talką.

Naujųjų metų rožių parade Pasadena, Kalifornijoje, dalyvavo šios jaunos amerikietės. Rožių karaliene išrinkta Barbara Schmidt (vidury).

Prancūzijos vidaus ligos

RINKIMINĖ TRAGIKOMEDIJA. — NEGALI ISLAIKYTI PASTOVESNIA DAUGUMĄ. — PREZIDENTAS AURIOLIS PAREIGAS ATLIKO GERAL. — SU SOCIALISTAIS, KOMUNISTAIS BALSAVO IR DE GAULE SALININKAI. — DEL RINKIMŲ GATVESE IMTOS RENGTI DEMONSTRACIJOS. — DABARTINIS PREZIDENTAS — MAŽAI ŽINOMAS ŽMOGUS.

Skaitytojai, jau žino, kad Prancūzijoje išrinktas naujas respublikos prezidentas. Rinkimai dar vaizdžiau, nekaip kas kita, parodė, kad Prancūzijos parlamentarinis režimas gyvena sunkią krizę. Nereikia būti nei ypatingai kandžiu parlamentarinio režimo priešininku, nei šios valdymo formos entuziastingu pripažinti, kad Prancūzijos oriumi pasaulio akyse vėl buvo suduotas skaudus smūgis. Kaip žinia, Prancūzijoje baiminamasi, kad Europoje pirmą kartą pademonstruos pasauliui savo nesugebėjimą tvarkytis, Europos žemyno vadovybė savaime teks Vokietijai...

Pagal konstituciją, Prancūzijos valstybės prezidentas renkamas septyneriems metams bendrame senato ir tautos atstovybės posėdyje. Ši svarbi funkcija pavesta parlamentui, taigi institucijai, kuri per paskutiniuosius kelerius metus jau pakankamai įrodė savo visišką nesugebėjimą rimtai ir garbingai eiti savo pareigas. Jau tuo metu, kai tenka sudaryti naują vyriausybę (o ministerių kabi-

nėto krizės čia yra dažnas reiškinys!), visuomet išskyla afkštėn, jog parlamente sunkiai išryškėja bendra valia. Atstovų rūmai pasižymi ne tik partijų gausumu, bet dar blogiau, kad pačių partijų eilese nėra bendro nusistatymo. Turbūt, išskyrus komunistus, nei viena partija negali būti tikra, kad ar tai vienu ar kitu klausimu atsistovai parlamente balsuos vieningai. Per balsavimus nulemia priežodžių tapęs prancūzų individualizmas, o gal dar daugiau lemia įvairių grupių grupelių įtaka. To pasekoje nepaprastai sunku surasti ir išlaikyti pastovesnę daugumą.

Kai pereitą vasarą Prancūzijoje kilo vyriausybės krizė, ji truko daugiau kaip penkis savaites. Joks kandidatas į ministrų pirmininko vietą nesurinko reikiamos balsų daugumos. Krašte vis labiau plito įsitikinimas, jog Prancūzijoje įsigali chaosas, o parlamentas pavirto visuotinės pajukos objektu. Tokios nuotaikos negalėjo pagaliau nepaveikti ir ponų parlamentarų. Kai po visos eilės nepasisekusių bandymų pagaliau atsirado nepriklausomųjų respublikonų atstovo Josepho Lanielio kandidatūra, jis surinko daugumą ne todėl, jog būtų patiekęs kažkokią ypatingai originalinę veiklos programą, bet daugiausia dėl to, jog pagaliau įsitikinta, kad valstybės negalima palikti be vyriausybės. Iš to neseka, kad Lanielio vyriausybė būtų geresnė ar blogesnė nekaip prieš ją buvusios gausingos vyriausybės. Esant dabartiniams susiskaldymui ir nesuiklausymui, jokia vyriausybė negali įvykdyti griežtesnių pakeitimų, nes ji bematant bus nuversta.

Tas pats partinis negalavimas pasireiškė ir per valstybės prezidento rinkimus. Savaime prezidento vaidmuo nėra lemiamas prancūzų valstybiname gyvenime. Clemenceau, kai dar jaunystėje buvo radikalus revoliucionierius, yra išsireiškęs, jog pasaulyje esama dviejų visiškai nereikalingų dalykų: aklosios žarnos ir valstybės prezidentas. Iš tiesų, prezidento funkcijos yra daugiau reprezentacinio bei simbolinio pobūdžio. Bet jau vien ta aplinkybė turėjo parlamentarus paskatinti nenusimdyti tos institucijos iki sunkiai suvokiamų partinių intrigų ir grupinių interesų lygmenų. Bet valstybės prezidento funkcijos tikrovėje yra didesnės, nekaip dekoracija. Jo pareigų, tiesa, nėra tolo negalima lyginti, pavyzdžiui, su Amerikos Jungtinių Valstijų prezidento funkcijomis. Bet ir Prancūzijos prezidentas turi tam tikrą įtaką politiniam krašto gyvenime. Jis yra pirmoje eilėje taikintojas, nuomonių

skirtumų išlygintojas. Juo ryškesnė yra asmenybė, reziduojanti Elysee prezidento pilyje, tuo daugiau pasireiškia jo vaidmuo, pav., tuo metu, kai iškilia vyriausybės krizė ir kai reikia sulipdyti naują vyriausybę.

Dabartinis valstybės prezidentas Vincent Auriolis yra nusipelnęs visuotinės pagarbos kaip sykis kaip asmenybė, kuri pavyzdinai atliko jam konstitucijos skirtas pareigas. Pats būdamas socialistas, išrinktas tuo jau po karo dar tuo metu, kai Prancūzijos vyriausybėje dalyvavo ir komunistai, Auriolis per visą savo prezidentavimo laiką nenuslydė nuo augšto idealo, kuris reikalauja, kad prezidentas jautųsi esąs visos prancūzų tautos, o ne partijų pastatytas galva. Jo būklė savaime nebuvo lengva, ypač po 1951 metų rinkimų, kai parlamente susidarė aiški antimarksistinė dauguma. Auriolis per visą laiką išliko neshaliskas, virš partijų stovįs prezidentas.

Tuo labiau tenka dėl Prancūzijos prestižo apgailestauti, kad kai gruodžio 17 d. susirinko "rinkimų kongresas", tuojau paaiškėjo, kad partijos ne tik nebuvo iš anksto susitarusios dėl naujojo valstybės prezidento asmens, bet susidarė įspūdis, kad ir patys rinkimai politiška nebuvo nė kiek parengti. Iš pirmųjų balsavimų duomenų paaiškėjo, ko nenorima, bet nebuvo aišku, ko norima. Tiesa, dar prieš rinkimus buvo žinoma, kad žilagalvis, su viršum 80 metų amžiaus pasiekęs radikalas Herriot, ilgametis Lyono burmistras, galėtų sutelkti aplink save didelę balsų daugumą. Bet Herriot dėl senyvo amžiaus ir susilpnėjusios sveikatos nesutiko, kad būtų statoma jo kandidatūra. Antra vertus, atrodė, kad taip pat dabartinis prezidentas Auriolis būtų gavęs reikalingą balsų daugumą. Bet jis griežtai atsisakė ilgiau pasilikti tose pareigose. Tad noromis nenoromis teko dairytis naujo kandidato.

Žinant prancūzų parlamentarinės institucijos susiskaldymą, niekas nelaukė, kad valstybės prezidentas būtų išrinktas jau per pirmą balsavimą. Bet vargu ar ir didžiausias pesimistas galėjo prielsti, kad prireiks net 13 balsavimų, kol pagaliau bus žinoma, kas per ateinančius 7 metus šeiminkaus Elysee rūmuose.

Per pirmuosius balsavimus paaiškėjo, kad išryškėja dviejų srovių noras matyti prezidento kėdėje savo žmogų. Būtent, gausingos dešinišiosios grupės savo kandidatu pastatė dabartinį ministrų pirmininką Josephą Lanielį, stambų tekstilės pramonės, priklausantį nepriklausomų respublikonų partijai. Kitos

(Perkelta į 2 psl.)

DIRVA

Lithuanian Weekly, published by American Lithuanian Press & Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit), 1272 East 71 St., Cleveland 8, Ohio. Telephone: Henderson 1-6844. Issued in Cleveland every Thursday. Editor: Balys Gaidžiūnas.

Entered as Second-Class matter December 6th, 1915, at Cleveland under the act of March 3, 1879. Subscription per year in advance: In the United States — \$5.00 in Canada — \$5.50, elsewhere — \$6.50. Single copy — 10 cents.

Lietuviškas savaitraštis, leidžiamas VILTIES, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo D-Jos (Nepelnui), 1272 East 71 St., Cleveland 8, Ohio. Telefonas: Henderson 1-6844. Išleista Clevelande kas ketvirtadienį. Redaktorius: Balys Gaidžiūnas. Registravimas kaip antros klasės siunta 1915 m. gruodžio 6 d., Clevelande pagal 1879 m. kovo 3 d. įstatymą.

Prenumerata metams iš anksto: Jungt. Amerikos Valstybėse \$5.00, Kanadoje — \$5.50, kitur — \$6.50. Atsk. Nr. kainą 10 centų.

J. J. Bačiūno leidžiama knyga Vanagaitis dar tebėra rėškioje. Tikimasi, kad iki sausio 10 d. knyga jau bus rinkoje. Apie tą knygą kitame numeryje įdėsime platesnį pranešimą.

Uragvajun senienai paskirtas naujas D. Britanijos ambasadorius Lingeman ir JAV ambasadorius Dempster McIntosh padarė vizitus Lietuvos pasiuntiniui ir įgaliojamam ministeriui Pietų Amerikos valstybėms Dr. K. Grauziniui, kuris vėliau juos rekvizitavo, ta proga plačiau painformuodamas apie Lietuvos tragediją.

JAV užs. reikalų ministeriui J. F. Dulles už jo žygius Lietuvos laisvės bylai pareikšta telegramomis ir laisvais nuosirdi padėka iš Urugvajaus, Argentinos, Brazilijos.

Su specialiais uždaviniais atvykęs Montevideo mieste kurį laiką gyvens ispanas Dr. J. Carrido, UNESCO Techninės Pagalbos Misijos šefas, įžymus fizikas. Lietuviams ypaci įdomu ir malonu, kad jis yra Lietuvos bičiulis, vieną vasarą praleidęs joje, gražiai prisimėręs mūsų kraštą ir žmones. Aplankęs Lietuvos Pasiuntinybę, Dr. Carrido domėjosi daugeliu dalyku ir savo kai kurių draugų lietuvių, su kuriais jam teko studijuoti Prancūzijoje, šveicarijoje ir pasizmonėti Lietuvoje, likimu. Svečias buvo aprūpintas reikiamomis informacijomis ir literatūra. Jis pareiškė, jog kur tik bus

proga, visur jam būsią malonu Lietuvai padėti. "Mes, ispanai, sakio, Lietuvos tragediją suprantame ir atjauciamo gal net daugiau, negu kiti".

Lietuviai pavergtoje tėvynėje verčiami minėti ne tik dar carų įvykdyto Ukrainos pavergimo 300 metų sukaktį, bet ir Kapsudor "valdžios" 35 m. "jubiliejų". Vilniaus radijas tam reikalui š. m. gruodžio 16 d. paskyrė dalį savo transliacijų. Būdinga, kad tiek tą dieną, tiek per gruodžio 23 d. transliaciją bolševikai atvirai prisipažino: "tik 1940 metais, TS lemiama pagalba dėka, ši kova pasibaigė galutine pergalė — tarybinės santvarkos Lietuvoje atkūrimu".

Saujelė lietuvių, išsisklaidusių Columbus, Ohio, apylinkėse, atsiuntė \$105 Kalėdinę auką BALFui, kad švenčių proga būtų sušelpiti lietuviai Vokietijoje. Po \$10 aukos: Laima-Marija Saldukai, Pranas Visockis, Aleksas Fetingas, kun. Dr. V. Cukuras, Povilas Dagys, Clem. P. Pocius, Dr. Antanas Jasevičius, Jonas Čenkus. Po \$5 aukos: Veronika Mačys, Aleksandra Sakas, Jonas Roika, Alfonsas Vedeikis ir Petras Šlekys.

Kaunietis M. Feige atvyko per Aziją ir JAV į Argentiną ir ten įkūrė audimo fabriką. Feige prenumeruoja lietuvių spaudą ir gražiai mini Lietuvą, nors ir būdamas svetima tauta.

Kolumbijos valstybinio Bogotos un-to modernių kalbų ir filosofijos dėstytojas yra Dr. A. Liaugminas, o Dr. A. Kimsa dėsto matematiką.

Per pabaltiečių sportininkų susitikimą Argentinoje, gruodžio 20 d., didžiausią taurę laimėjo latviai, antrą — lietuviai, o trečioji įteikta estams.

Mūsų rėmėjai

Prenumeratą pratęsdami Dirvos fondui aukas atsiuntė:

Daskevičius L. Chicago	\$2.00
Jurgaitis P. Cleveland	5.00
Kubilinskas Br. Chicago	1.00
Paltarokas J. Chicago	2.00
Kasakaitis B. Chicago	2.00
Staniškis B. Detroit	2.00
Stungevičius L. Chicago	1.00
Titas K. Cleveland	0.50
Skrinska J. Willoughby	5.00
Vasikauskas Vl. Richmond Hill	2.00
Dainys Vl. Lawrence	1.00
Juodėnas E. M. D. Cleveland	3.00
Daciūnas J. So. Boston	1.00
Juodvalkis A. E. Chicago	2.00
Butkūnas A. St. Charles	3.00
Kudirka A. Waterbury	2.00
Smelstoriū M. Cleveland	2.00
Milaknis A. Dr. Chicago	2.00
Lietuvninkas J. Baltimore	1.00
Rakauskas A. Cleveland	2.00
Vaičiūnas V. Detroit	1.00
Asevičius S. Cleveland	1.00
Juodžiūnas J. Cleveland	1.50

Visiems aukotojams reikiame nuoširdžią padėką.

ISTOKI
VILTIES
DRAUGIJA

A. Smetonos atminčiai

(Atkelta iš 1-mo pusl.)

Pakeliui sustoję ir Clevelande. Čia komitetas susidedas iš visų partijų, jį tinkamai priėmė ir suruošė prakalbą. Jo kalba buvo rimta ir teikianti viltį, kad Lietuva vėl bus laisva.

Apleidus Clevelandą ir aplankius kitas kolonijas velionis apsisistoję Chicagoje, kaip Amerikos lietuvių sostinėje. Kaip jis man vėliau pareiškė: "Man Chicagoje buvo neįjauku, nes viena — čia yra didmiestis, o antra — aš nesuradau ten to nuosirdumo, kurio tikėjau". Tat po kiek laiko jis apsigyveno pas nuosirdų ir visų mylimą Juozą Bačiūną, Tabor Farmoje. Jį ir jo šeimą ponai Bačiūnai globojo ir jam veikloje visokeriopais būdais talkino. Ten bebūnant p. A. Olis, adv. Grish, J. Bačiūnas ir kiti suorganizavo Lietuvos Nepriklausomybės Fondą. Kadangi toks fondas galėjo veikti vien tik globojimo srityje, tad a. a. prezidentas, p. Bačiūnas ir kiti žiūrėjo reikalingumą sukurti politinės veiklos kūną. Tat 1942 m. pavasarį p. Bačiūnas sukvietė žymesnius Amerikos liet. veikėjus ir buvo įkurta Lietuvių Vaduoti Sąjunga, kurios vardą pasiūlė p. Tubelienė.

LVS vėliau pasireiškė, kaip gyviausia Lietuvos laisvinimo organizacija, išleisdama pirmą rinktą knygą apie Lietuvos nelaimę, anglų kalboje, parašytą paskutinio JAV atstovo Lietuvoje Dr. Noremo. Ji buvo išsiuntinėta visiems kongresmanams, senatoriams, knygynams, žiniams radijo komentatoriams, spaudos atstovams, istorijos ir ekonomijos profesoriams visuose universitetuose ir žymesniams valdžios ir viešos veiklos įstaiigų vedėjams.

Pats prezidentas A. Smetona ėmė veikti tarpe amerikiečių. Jam eilę prakalbų surengė p. Olis, Wheaton College, Rotary Clubs ir kt. Aš pats surengiau Oberlin College, Kivanas Klubuose ir t. t. Kiti veikėjai eilę kalbų kitur.

Sitokia A. Smetonos veikla tuo įstrigo komunistams ir pradėjo skundai, puolimai, protestai ne tik iš amerikiečių ir lietuvių komunistų, bet ir iš augščiausių paminėtų lietuvių grupių, puolusių A. Smetoną. Bet prezidentas nepabugo ir pasiskirtą darbą tęsė toliau. Buvo laikas, kada pati Lietuvos atstovybė jam patarė veikloje susilaikyti, nes Washingtonas į tai "šnairuoja". Tas suprantama, nes jo ir LVS veikla pradėjo nešti lietuvių bylai naudą, o komunistams grėsė demaskavimo pavojus.

Kadangi beveik visa LVS veikla sukosi apie Clevelandą ir buvo varoma intensyvi propaganda prieš komunistų puolimus, rengiama spaudai "Timeless Lithuania" a. a. prezidentas nutarė apsigyventi Clevelande ir 1943 m. gegužės mėn. atvyko ir apsisistoję mano namuose. Čia man teko artimiau a. a. velionį pažinti ir giliau jo prakilnią labui įvertinti. Po trumpo laiko surado butą pas p. Ivinskus ir su šeima apsigyveno. Kada prezidentas pasirinko tą butą jam priminiau, kad apsigyventų jau kėsneje vietoje, kur būtų patogiau turėti ryšius su amerikiečiais ir kur būtų saugiau, jei brasiėtų persekiojimai iš komunistų pusės. Bet a. a. prezidentas man pareiškė, kad "aš negaliu įsivaizduoti patogumų ir gyventi gerosse sąlygose, kada tūkstančiai mūsų brolių kenčia vargą, skurdą, neturi ką valgyti ir kuo apsirengti".

Gyvenant Clevelande su juo labai artimai veikė ir nuolat ry-

šius palaikė p. K. S. Karpius, Dr. S. Tamošaitis ir aš. Kadangi man buvo paskirta visa propaganda, tad kovojant prieš komunistų puolimus teko dažnai su juom pasitarti ir jo atsiklausti apie geriausias priemones demaskuoti komunistų melagystes. Jo didelis patyrimas, atmintis, sugebėjimas ir tuom pat teisingumas mane nustebindavo.

(B. d.)

A. SMETONOS MINĖJIMAI

CHICAGOJE

Lietuvos Respublikos Prezidento Antano SMETONOS tragiškos mirties 10 metų sukakties minėjimas Chicagoje įvyks 1954 metų sausio mėn. 10 dieną:

1). 10 val. įvyks p a m a l d o s (švento Kryžiaus parapilų) minėjimas — 4557 S. Wood St. ir

2). 12 val. iškilmingas p o s e d i s (akademija) Lietuvių Auditorijoje — 3133 S. Halsted St.

Pamaldose dalyvaus J. E. vyskupas V. Brizgys, mišias laikys parapilijos klebonas kun. A. Linkus, pamokslą sakys kun. A. Stašys. Giedos Dainavos ansamblis, diriguojamas muz. St. Somėikos, ir solistai A. Sprindys bei D. Stankaitytė.

Iškilmingame posėdy (akademijoje) kalbės konsulas Dr. P. Daužvardis, adv. A. Olis ir Dr. J. Paplenas. Meninę dalį atliks Chicago Vyrų choras, vadovaujamas muz. B. Jonušos. Minėjimą rengia Komitetas, sudarytas iš kelių organizacijų atstovų. Jam vadovauja pulk. K. Dabulevičius.

Visuomenė kviečiama pamaldose ir posėdy (akademijoje) gausiai dalyvauti.

Įėjimas į posėdį nemokamai ir jame nebus jokios aukos rinkamos.

Minėjimo Komitetas

MINĖJIMAS NEW YORKE

Daugelyje lietuvių kolonijų rengiamasi paminėti Antaną Smetoną, kaip didįjį lietuvių, Lietuvos Tarybės pirmininką, Nepriklausomybės akto signatorą ir Lietuvos valstybės prezidentą.

New Yorque lietuvių Antano Smetonos minėjimui suruošti sudarė komitetą, į kurį įeina atstovai šių organizacijų: Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos 1 ir 11 skyrių, Akademinių Tautinių Korporacijų Sambūrio, Lietuvių Veteranų Dariaus ir Girėno posto, Ramovės, Moterų dėk jems savo auka.

Vienybės ir savaitraščio Vienybės Komitetui vadovauja Juozas Ginkus, lietuviškosios radijo valandos direktorius.

Minėjimas įvyks sausio 10 d. (sekmadienį) 4 val. po pietų, Grand Paradise salėje, 320 Grand Street, Brooklyn, N. Y. Akademijos metu paskaitą apie Antaną Smetoną skaitys laikraštinkas Aleksandras Merkelis. Kalbą pasakys J. Tysliava. Minėjimo daly dalyvaus Lietuvos operos solistė Vincė Jonuškaitė.

Minėjimo dienos rytą bažnyčioje bus atlaikytos pamaldos už a. a. Antano Smetonos vėlę.

Visa lietuviškoji visuomenė kviečiama dalyvauti pamaldose ir minėjime. Įėjimas laisvas.

WATERBURY

Sausio 9 d. (šeštadienį) 9 val. ryte, šv. Juozapo bažnyčioje, bus gedulingos pamaldos už mirusį Lietuvos prezidentą Antaną Smetoną. Taip pat sausio 9 d. (šeštadienį) mirties sukakties minėjimas Dr. M. J. Colney vedamuoju radijo valandėlyje per WWCO stotį 7 val. vakare. Kalbės Vladas Varneckas apie velionio Antano Smetonos nuopelnus lietuvių tautai; deklamuos Danutė Malakauskaitė.

Sausio mėn. 10 d. (sekmadienį) 2:30 val. p. p. Elton viešbučio didžioje salėje (Assembly Hall) viešas minėjimas. Kalbės konsulas Anicetas Simutis ir Vincas Rastenis, abu iš New Yorque. Taip pat tars žodį vietinių draugijų atstovai bei visuomenės veikėjai. Be to bus arbata ir užkandžiai. Įėjimas visiems laisvas, bet kurie norės dalyvauti užkandžiuose, kainos \$1.25 asmeniui.

Maloniai kviečiame visus atsilankyti. Minėjimo tvarkdarys yra Mykolas Gureckas.

MJC

Tremtyje mažyčiai auga be pieno, be mėsos, be sviesto. Patremtyje mažyčiai auga be pieno, be mėsos, be sviesto. Patremtyje mažyčiai auga be pieno, be mėsos, be sviesto. Patremtyje mažyčiai auga be pieno, be mėsos, be sviesto.

Geriausie linėjimai mūsų draugams ir rėmėjams

CASTELLANO'S PIZZERIA & RESTAURANTS

Pizza-pie kepamas jums matant. MAKARONAI, RAVIOLI, KIAULIENA IR KUMPIAI. Privatūs baldai

2 vietovės geresniam jūsų patarnavimui

8111 WADE PARK AVENUE GA 1-2763
5881 MAYFIELD ROAD HI 2-0444

Geriausie sveikinimai draugams ir rėmėjams

R & H REALTY CO.

1257 East 105th St. SW 5-5700

Geriausie sveikinimai draugams ir rėmėjams

JORDAN RESTAURANT
Mes patarnaujame geriausią maistą
ATIDARA SEKMADIENIAIS
9706 Euclid Avenue RA 1-3522

Geriausie sveikinimai draugams ir rėmėjams

RUSO EAGLE SUPER MARKET
MES TURIM GERIAUSIĄ MAISTĄ UŽ ŽEMIAUSIAS KAINAS
13024 Buckeye Road LO 1-0900

TUOJ ISIGYKIT ŠIAS KNYGAS!

Aukštųjų Šimonių Likimas

Jova Simonaitytė 3.50

Anglų kalbos gramatika J. Kukanauza 2.00

Anglų kalbos gramatika V. Kamantaukas 1.00

Anoj pusėj ežero P. Andriūsis 1.50

Aukso kirvis Juozas Svalstas 2.50

Barabas Paer Lagerkvist 2.25

Baltasis Vilkas K. Binkis 1.00

Balutis J. J. Bačiūno leidinys 1.50

Baltaragio malūnas K. Boruta 2.50

Broliai Domelkos L. Dovydenas 2.50

Buriavimas ir jūralinkystė B. Stundžia 2.00

Didžiosios atgailos R. Spalis 3.50

Džiaukis gyvenimui O. Swett Marden 0.70

Doleris iš Pittsburgho Stepas Zobarskas 0.80

Eldorado J. Svaistas 1.80

Gyvačių lizdas Francois Mauriac 2.60

Govės Berniuko Nuotyklai R. Spalis 5.00

Gimdytoja Francois Mauriac 1.75

Giesmė apie Gediminą B. Sruoga ir V. Petravičius 2.00

Gintariniai vartai N. Mazalaitis 2.00

Gimtojo žodžio baruose P. Jonikas 1.50

Kaimynai J. Paukštelis 2.50

Kazimieras Sapieha B. Sruoga 2.50

Karoliai Guy de Maupassant 2.50

Kaip jie mus sušaudė J. Petraitis 1.80

Kuprelis Ignas Seinius 2.00

Konradas Valerodas Adomas Mickevičius 1.50

Kelias ir kryžkelės Putinas 2.50

Kaimiečiai V. S. Reymont I-II-III-IV

I ir II dalis po 3.00

III ir IV dalis po 3.50

Kudirkos raštai Axel Munthe 5.00

Kregždutė A. Rinkūnas 1.50

Krėvė Mickevičius 2.00

Kelias į pasisekimą Grabau-Grabauskas 2.00

Lietuvių Kalbos Istorija Dr. P. Jonikas 3.00

Lietuvių tautos kelias I ir II d. M. Biržiška po 3.00

Lietuviškai angliskai žodynas V. Petraitis 5.00

Lietuvių vardynas (iristas) 7.00

Lietuvos pinigai Juozas K. Karys 5.00

Lyrika K. Binkis 2.00

Loreta Stasius Būdavas 1.80

Lietuva A. Bendorius 2.75

Laušikai žmonėms G. Papini 2.00

Lietuvių Literatūra Pranas Naujokaitis 2.00

Lietuvių kalbos vadovas Red. prof. Skardžius 4.50

Lietuviškos pasakos J. Balys 2.50

Lietuvių poezijos antologija J. Aistis ir A. Vaičiulaitis 6.00

Lekučio atsiminimai (jaunimui) A. Giedrius 1.50

Lietuvių archyvas Bolševizmo metal 3.00

Lietuvos Valstybės Konstitucijos 0.70

Lietuva tironų Pančiuose B. T. Dirmekis ir V. Rastenis (Jonas Andriūnas ir Petras Svyrius) 1.50

Moters širdis Guy de Maupassant 2.60

Mažasis Lietuviškai Angliškais Žodynas Vilnius Petraitis 2.00

Metūgės B. Pukelevičius 1.00

Mėnuo vad. medaus N. Mazalaitis 2.50

Meškukas Rudnosukas Vyta Nemanėlis 2.00

Namai ant smėlio J. Gliada 2.00

Visos knygos siunčiamos paštu. Užsakant pinigų siųskite: DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 8, Ohio

Nemunas

St. Kolupaila 2.50

Neramu buvo Laisvės Alėjoj B. Daubaras 1.50

Nusikaltimas ir bausmė I F. M. Dostoevskis 3.00

Ora pro nobis J. Gliada 4.00

Pirmoji naktis L. Pirandello 1.50

Po Tėvynės dangum Žodžiai vyta Nemunėlio. Pavelkai V. Augustino 2.90

Petras ir Liucija Romain Rolland 1.20

Pasaulio Lietuvių Žinynas Anicetas Simutis 5.00

Pragaro povalstis V. Alentis 3.50

Pirmas rūpestis Jurgis Jankus 2.00

Per Klausučių Gytelę Liudas Dovydenas 2.20

Pietų vėjelis Vyta Nemanėlis 1.00

Paklydę paukščiai I Jurgis Jankus 2.20

Paklydę paukščiai II Jurgis Jankus 2.60

Pietų kryžiaus padangėje Sudarė Gaučys 4.50

Paskutinis Prūsų sukilėlis M. Springborn 2.00

Petras Širvokas Juozas Svalstas 2.70

Po raganos kirviu Jurgis Jankus 1.50

Pabučiavimas J. Grušas 1.50

Raudonoji melodijs S. Laučius 1.00

Raudonasis siaubas Salik Vogulov 1.25

Raudonasis Tvanas Ignas Seinius 1.50

Raudoni batukai Jurgis Savickis 1.50

Ramybė man J. Kėkštas 0.80

Sudie, pone Čipse James Hilton 0.75

Strėlė danguje Henrikas Radauskas 2.00

Silkai ir vilkai Runcė Dandieris 1.00

Senųjų lietuviškų knygų istorija V. Biržiška, kiet. virš. 3.00

Saulės laikrodžiai Henrikas Nagys 1.00

San Michael knyga I Axel Munthe 2.50

San Michael knyga II Axel Munthe 2.50

Sventieji akmenys Faustas Kirša 2.00

Prieblandos minčių panorama

Praėjo šventės... J. J. Bačiūno gražiai paraginti, sveikinimo savo draugus, pažįstamus laisvais, paveiksluotais atvirukais arba net per laikraščius. Sveikinimo su "laimingais Naujais Metais", per šv. Kalėdas linkėjime "taikos ir ramybės-geros valios žmonėms".

O ką daryti su tais, kurie nėra arba kuriuos bent mes nelaikome esant geros valios žmonėmis? Reikia ir juos sveikinti, tiksliai kitaip — agituoti, idant nelstųsi, kad Viešpatys ir jėms pūstų geros valios kibirkštėlę. Reikia ir jiems linkėti linksmų Naujųjų Metų, tiksliai kitaip, — prašyti ir reikalaujati, kad jie mums darytų šiuos motus mažiau liūdnuos, negu buvo praėjusieji.

Mažiau liūdnumo nereikia daugiau džiaugsmo, bet vis jau šiek tiek artėjimą prie jo.

TUSČIOS PASTANGOS

Praėjusių metų pabaigoje mėginome surašyti keletą svarbesnių dėsnių, dėl kurių laikymosi ir vykdymo aiškiai nesutinka tam tikrų lietuviškų "veiksnių" galvos, na, ir daugelis mūsų patys iš pilkosios visuomenės.

Ar tie žmonės kalti ir blogi, ar mes patys kalti ir blogi, kad vis nesutinkame, rejamės, savo jėgas silpniname? Gal iš dalies taip, bet būčiau linkęs manyti, jog didesniomis dalimis ne taip. Ir jei su tuo nesutikdavau, tai būdavau linkęs daugiau pulti ir kritikuoti ne tą "blogos valios" žmogų, bet jo siūlomą ar vykdomą dėsni, kuris, mano nuomone, neteisingas ar žalingas. Tokiu būdu mes visi galime labai rimtai diskutuoti, aiškintis ir jėskoti geriausio kelio.

Bet lietuviškos spaudos ir tūlių politinių sluoksnių paprotys per praėjusius metus ir nuo ankščiau buvo kitoks. Daugiau buvo puolamas žmogus, negu jo skelbiamas dėsni. Daugiau teršiamas žmogus arba jo atstovaujama organizacija, negu kritikuojama to žmogaus ar tos organizacijos vedamoji politinė ar kultūrinė vaga.

Dažniausia gi buvo daroma taip, kad ypač mėginama ta vaga ir tie dėsni nusišalti, nutylėti arba "pagoniškai" išvesti į priešingą pusę, — o pirmoje vietoje juodinti žmogų, vieną ar kitą politinį lyderį, visą organizaciją. Be abejo, tikintis, kad jei tuos žmones sėkmingai "sudirbsi", tai tuo pačiu bus "sudirbti" ir jų skelbiamieji dėsni ir jų darbo vaga.

Bet tos viltys neišsipildė ir neišsipildys. Žmogų gali nesunkiai sudirbti, gali savo broį tautietį ir visai pasmaugti. Pagaliau, kiekvienas paskiras žmogus yra kupinas didesnių ar mažesnių ydų. Bet sveiko dėsni lengvai nesudirbsi ir tuo labiau naudingo tautinio darbo nepaversi "tarnavimu Kremliaus interesams", nors ir kaip plėšytumeis, daigindamas savo širdyje šetono sekla.

GYVENIMAS IR DAUSOS

Kas daryti, kad ateinantieji metai būtų mažiau liūdni už praėjusius?

Daug yra vaistų nuo mus edančio gumbo, ir receptus galima rasti Dr. J. Balio lietuviškos tautosakos rinkiniuose. O aš siūlyčiau dar vieną — rūpestingiau apsidairyti po mūsų tikrąjį gyvenimą. Jis duotų tiesiai ir aiškiai labai daug gerų atsakymų.

Jau nebe pirmus metus seku tremtyje mūsų politinius kryptėjimus, įskaitant ir jų grynas epilepsines konvulsijas. Ryškiausias man įspūdis vis tas, kad savo būto, maisto, vaikų auklėjimo ar darbovietės klausimais mes visi sprendžiame labai blaiviai ir išdėdami iš tikro-

BRONYS RAILA

vės pagrindo, bet kai tik pradame kalbėti apie politinius lietuvių tautos reikalus, tai tuoj išsklyame į dausus ir iškilmingai nusivaičiojame dažnai į tikrą beprotę.

Su užsienio lietuviu ir ypač tremtinio gyvenimo sąlygomis ir jo psichologija visiškai nesiškaitoma. Ir kas metai ta kiau- rymė vis didėja.

Nekalbėkime apie tikrąją lietuvių tautos padėtį Tėvynėje. Dažnas, jos neišgyvendamas, jau to nebesupranta. Bet kiekvienas sutinka, kad ji yra tiek sunki ir varganota, jog mūsų politinės rietenos tremtyje, kovos už mūsų partijų galybę, už tautos vadovavimo garbę, už pinigėlio sunkimą asmeniškam reikalui iš suaukotų fondų yra mažai mažiausia tikras nusikaltimas.

SU RAKETOMIS Į MARSĄ

"Veiksnių" konferencijos, po jų išleisti sukti pranešimai, pavošiški pasikalbėjimai per Eltą ar tūlus laikraščius, komunikatai, ultimatai, "pasiuntinių skyriniai", "psichologinė karvedyba" ar raulinaiški aiškinimai per "Draugą", jog Vliko gemalas tai esąs tik tesinys 1926-1940 m. laikotarpio opozicinių grupių rezistencijos prieš tautininkų santvarką (!) — kiek jie, atskirai paėmus, būtų teisingi, yra tačiau įrodymas, kad mes jau aiškiai stratosferinėje raketoje skrendame į Marsą.

Nepilnas šimtas tūkstančių mūsų tautiečių, atlikę UNRRS ir IRO malonias moralines baudžias, šiandien yra pasidraikę po visą laisvąjį pasaulį. Gal vienas ar du iš šimto dirba darba, kuriam yra pasiruošę ir jį mėgtų. Gal vienas iš dešimties galėtų pasisakyti, jog jis svetur sudaręs pakenčiamas dvasines ir geresnes ekonomines sąlygas, negu yra turėjęs ar galėtų turėti savo laisvojoje Tėvynėje.

Aš nebandyčiau čia smulkiai aiškinti mūsų politinio emigranto gyvenimo sąlygų ir jo psichologijos. Tam vietos permaža laikraštįje. Pagaliau, tai gerai atlikti galėtų tik gabus rašytojas teatro veikaluose, apsakose ar romanuose, kur įmanoma teisingai parodyti gyvą žmogų. Tik tada jūs pamatytumėt, kaip toli nuo tikrovės yra ta vlikų ir daugelio konferencijų bei tūlių laikraščių išpūsta ir iškilminga oratorija nuo eilinio užsienio lietuvių sąmonės, jausmų ir nuotaikų.

O visi "remiasi" ir nori remtis tais lietuvišiais šiaupais arba net anais lietuvišiais anapus geležinės uždangos! Kviečia juos talkon, paramos prašo, jų vardų kalba, už ausų tempia į savo parapijas. Ir kad jie žinotų, kiek jau yra kartumo, priekaištų, nusivylimų, abujumo tiek Vliku, tiek partijų lyderiais, tiek ir diplomatais ir visais kitais.

Neprieinant prie lietuvių su blaivia kalba ir geros valios žmogaus pavyzdžiu — kiau- rymė didėja ir didės.

MAMA IR VAIKAI PRIE ELEMENTORIAUS

Kaip čia nesusimastyti? Ir kaip čia nesusizavėsi nuotaikin- gausiais ir vis tokiomis pat gyvais Vinco Kudirkos mąstymais maždaug dėl tų pačių klausimų? Mūsų varpininkas lygiai prieš 62 metus jau porino:

"...Ramios tada valandos, kai saulės spinduliai pradeda kisti į nakties šešėlius, o žiburys dar neaukia prie pertraukto dienos darbo — tai poilsio valandos. Mintys, lyg naudodamosios prietamsa, ištrūksta ir, pamatę kasdienių pastangų nuobodžią nelaisvę, palieka besikankinimą

skaudžiais, kasdien regimais paveikslais kovos dėl būvio ir atsigalvinimui kuria paveikslus ramius, smagius, be dejavimų ir asarų... Ko tose valandose žmogus neprigalvoji, kokių užmanymų nesigriebi! O visus išpildai galutinai, visus atlieki lengvai, nors būtų sunkiausi ir drąsiau- si. Panorama, praslėnkanti mintimis, tada labai graži, bet... kaip apgaulinga, kaip tolima nuo tikrovės!

...Kaip visa tai toli nuo tiesos! Mūsų susitarimai, rašyti ar nerašyti — tai ploniausi voratinkliai. Greit juos sutraukome, be jokio sąžinės sudrebėjimo. Liūdniausia, kad kartais noriai griebiamės sutarimo tik dėl to, kad jo pagalba galime pagerinti privačius savo reikalus, o kaip seksis viešam reikalui, grįžtam atlikimu sutartų sąlygų, tai... mums nerūpi. Mokame išsisukti nuo pasimtų pareigų, o jeigu ne, tai pildome jas, lyg mažas vaikas, priverstas per dieną mokytis elementorių".

Tai vakaro prieblandos minčių panorama, besimainančių vaizdų reginys. Aštuoneta metų gyvenome tokioje prieblandoje.

Man rodos, kad visa mūsų tremties politika per tą laiką didele dalimi buvo vedama, kaip anu mažo vaiko, priversto per dieną mokytis tikrųjų Tėvynės reikalų elementoriaus.

Ką darydavo mama nepaklusniam ir išdykaujančiam vaikui? Pagal senąją lietuvišką pedagogiką, dažniausiai mama tokį vaiką lupdavo. O pagal dabartinę pedagogiką, vaikas turi teisę lupti mamą, kuri nesutinka patenkinti visų jo valdžios kapri- zų. Tai ir lupam ją...

Mokytojams

JAV Kongreso priimtoji Kersteno rezoliucija 346 ištirti Baltijos kraštų pagrobimą bei pavergimą yra didelė proga parodyti laisvajam pasauliui, kaip sovietai Lietuvą smurtu okupavę, gyvenimą sugriovę, mūsų tautą naikina ir kraštą nutilina. Žinome, juk, kokių didelių susidomėjimų JAV įtakingoji spauda seka liudininkų apklausinėjimus. Kartu tai yra galin- ga priemonė mūsų kovojai už Lietuvos laisvę — mums visiems įsijungus ir parodymais visu ryškumu demaskavus sovietus, minėtos JAV Kongreso rezoliucijos vaidmuo tolimesniems Lietuvos laisvinimo žygiams gali būti daug didesnis, negu dabar daugeliui atrodo.

Bolševikų padarytai žalai Lietuvos švietimo darbuotojams, institucijoms (pradžios, vidurinės, specialiosioms mokykloms) ir švietimui apskritai pavaiduoti ir žinioms iš mokytojų apie bolševikų darbus rinkti Amerikos Lietuvių Mokytojų Sąjungos Chicago apygardos valdyba, susitarusi su savo centro valdyba ir Altu, sudarė prieš kurį laiką Komisiją. Komisija, veikianti Amerikos Lietuvių Mokytojų S-gos vardu, kreipėsi į Amerikos Liet. Mokytojų S-gos vienetus ir žiniojau plaukia.

Komisijos kreipimasis tačiau nepasiekė daugelio mokytojų, gyvenančių pavieniui įvairiose JAV vietovėse ir nepriklausančių sąjungos skyriams. Taip pat nepasiekė ir tų mokytojų, kurie gyvena už JAV ribų. Svarbu, kad visi būvę lietuvių mokytojai, nežinint kuriam pasaulio krašte dabar gyventų, duotų šiuo svarbiu reikalu savo žinias bei parodymus. Todėl, jei savo žinių bei parodymų kitais kanalais dar nesat patiekę, malonėkite tuoj pat šandien pranešti šiuo reikalu savo adresą American Lithuanian Council, 1738 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Washingtonė išbandytas naujas tankams gabenti keltas. Jis tinka esant srauninai srovei.

VISAI ŽMONIŠKAI IR TIK TRUPUTĮ KITONIŠKAI

Dr. H. Lukaševičius: "Kad ir nežmoniškai, bet tik kitoniškai..."

Neseniai "Drauge" (1953. XII. 12) skaitėme Dr. H. Lukaševičiaus labai žmonišką, bet šiek tiek permažai kitonišką straipsnį, kuriame truputį nauja ir maloniai įdomu vien tik tatau, kad autorius nepabūgo pajudinti širdį. Gaila, kad kiti dalykai tame rašinyje ne per daug simpatiški. Man, pavyzdžiui, tenai nelabai patinka autoriaus tam tikras, davatkas primenantis dvideidiskumas: vienur jis apie save pašneka labai kukliai, kitur gana aiškiai pasako, kad jojo nuomonė jau ne tokia smilginė.

Ir man dabar net nelabai jau ku prisipažinti, kad H. Lukaševičiaus nusimanymą apie me- tą įsivaizduoju įgyiai tokį pat skurdų, kaip ir tų visų tūkstančių, kuriuos jis pasitelkia dides- niam įspūdingumui.

Nelabai įdomu ir net gerokai liūdna, kai kultūrininkas, ragavęs didelių mokslų, su visa savo nuomone dingsta pilkoje minioj. Nes kas gi visais laikais darė pačias didžiausias nesąmones, jeigu ne tie Lukaševičiaus vien- minčiai? Jie ir Kristų nukry- žiavo ir ant laužų sodino šventuosius. Galabiojo didelius vyrus. Išjuokė ir kvailiais apšaukė ne

viensą įžymų mokslininką ir dau- gelį didelių menininkų.

Čia H. Lukaševičius, išgirdęs šią seną ir baisiai nunešiotą pa- saką, turbūt atlaidžiai nusišyp- sos ir gal paskubės mane blogai suprasti: pamanyt, kad išeinu užsimojęs į genijus iššventinti visus jo pasmerktuosius (išvar- dintus ir neišvardintus) ir nuo piedestalo nuplėšyti visus jo garbinamuosius. Kodėl gi turė- čiau būtinai taip pasielgti? Gal mūsų nuomonės vietomis sutap- tų, nors tikriausia daugel kur- būtų jos dideliai skirtingos.

Nekliudysiu H. Lukaševičiaus patiektųjų pavyzdžių. Šiuo metu nesu nusiteikęs pešti. Nema- tau prasmės. Bet, jeigu H. Lu- kaševičiui ir visiems tiems jį palaikantiems tūkstančiams me- nas įdomu ir rūpi lietuviškojo meno ateitis, galiu pasakyti štai ką: tegul jie nerengia parody- tiems nenaudėjams mūsų daili- ninkams. Tegul jie neperka jų darbų, tegul į padangės netriū- bija apie jų nemirtingus talen- tus. Kam be reikalo triukšmauti? Naudingiau būtų patiems kiek nuoširdžiau menu susido- mėti: pasiskaityti ar bent jau pavartyti tos srities literatūrą, kad atsirastų bent šokia tokia nuovoka apie tai, kas ir kokius svarbesnius vaidmenis atliko meno baruose. Reikėtų pamaty- ti atitinkamą kiekį bent repro- dukcijų įvairių žymesniųjų me- no kūrinių, kad pramoktume žiūrėti į paveikslus bei skulptū- ras.

O dabar kam mes tuos daili- ninkus į garbės tribūnas sodi- nam, jeigu širdyje durneliais

juos laikom? Kam tos pompas- tiškos kalbos apie jų didžius ta- lentus, jeigu mes patys nebeti- kime tuo, ką sakom, ir aplamai menu nebesidomim? Gal bent kuriam laikui dora mintimi nu- sigrėžkime nuo tų mūsų nenau- dėtųjų? Su laiku gal natūraliai atsiras bendra kalba su jais. Kam dabar juos lepinti nepelny- tais laurais (arba gal be reikalo kolioti)? O ponai menininkai, jeigu jie mūsų pašaukti, turėtų nepabūgti vieni pabūti. Tiesa, gal tai nelabai linksma. Bet tur- būt reikėtų apsiprasti su pa- našia mintimi. Vargu beatsiras kitokia išeitis.

Sutinku, kad keista mano šne- ka. Bet juk viskas keista šioj ašarų pakalnėj. Šiuo metu, kai palaikantiems tūkstančiams me- nas įdomu ir rūpi lietuviškojo meno ateitis, galiu pasakyti štai ką: tegul jie nerengia parody- tiems nenaudėjams mūsų daili- ninkams. Tegul jie neperka jų darbų, tegul į padangės netriū- bija apie jų nemirtingus talen- tus. Kam be reikalo triukšmauti? Naudingiau būtų patiems kiek nuoširdžiau menu susido- mėti: pasiskaityti ar bent jau pavartyti tos srities literatūrą, kad atsirastų bent šokia tokia nuovoka apie tai, kas ir kokius svarbesnius vaidmenis atliko meno baruose. Reikėtų pamaty- ti atitinkamą kiekį bent repro- dukcijų įvairių žymesniųjų me- no kūrinių, kad pramoktume žiūrėti į paveikslus bei skulptū- ras.

O dabar kam mes tuos daili- ninkus į garbės tribūnas sodi- nam, jeigu širdyje durneliais

Kai mes apčiuopsime žmogų ir grožį priešistorinės gadytės, senovės tautų, viduramžių, pa- galiau indėnų bei negrų mene,

AR NORIME DVIGUBAI DIRBTI?

Žvilgtelėjus į mūsų senosios emigracijos veiklą kartais nu- stėmbi, kiek daug ir su kokių pasiūlymų jie dirba lietuviš- ką darbą. Ir dažnai klausiu pats savęs, kodėl gi jie tiek daug dar- buojasi? Kodėl dažnas iš jų pri- klauso bent kelioms organizaci- joms, dosniai aukoja, dalyvau- ja susirinkimuose ir minėjimuose ir įvairiais kitais būdais pri- sideda prie lietuviškų darbų?

Ir dažniausiai priemi išvadą: jie tiek daug dirba todėl, kad turi dvigubai, trigubai ir net keturgubai dirbti. Kodėl? Todėl kad jie neišauklėjo sau pagel- bininkų ir pavaduotojų. Su labai mažomis išimtimis mūsų seno- sios emigracijos vaikai nesido- mį lietuviškais reikalais ir savo kūrybines jėgas atiduoda sveti- miesiems.

O kaip su naujai atvykusiais? Ar ir jūs norite senatvėje dvi- gubai ir trigubai dirbti? Ar ne geriau padvigubinti ar net kele- riopai padidinti savo lietuviškas jėgas išauklėjant sau pavaduo- tojus ir pagelbininkus? Atkreip- kime daugiau dėmesio į savo vaikų lietuvišką auklėjimą. Ir turėsime didžiulę lietuvišką ar- miją.

TEVISKELĖ, lietuvių vaikų laikraštis auklėja vaikus lietu- viškoje dvasioje. Adresas: 2313 West 91 St., Chicago 20, Ill. Kaina: Metams \$3.00.

tuomet būtinai atrasime juos (žmogų ir grožį) ir šių dienų kūryboje. Gal tuomet kiek pra- giedrėsime, pamatę, kad šių die- nų menas labai žmoniškas ir tik labai nedaug kitoniškas.

J. Pivoriūnas

Vidutinis Amerikos darbinin- kas, dirbęs 7 valandas, dviejų ir pusės valandų uždarbį turi atiduoti valdžiai mokesčių pavi- dalu, vieną valandą dirba buto nuomai apmokėti, tiek pat laiko dienos maistui.

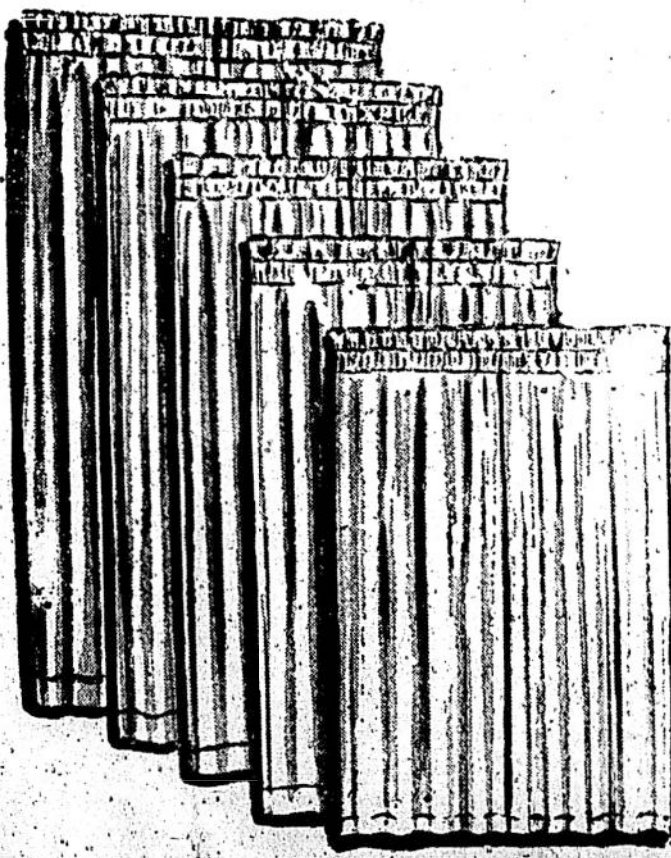
Mes duodam ir iškeičiam Eagle Stamps

THE MAY CO'S BASEMENT

SAUSIO MĖN. MEDŽIAGŲ PARDAVIMAI

Geresnės rūšies RAYON MARQUISSETTE

Sutrauktos Užuolaidos

84 colių pločio
kas pora

63, 72, 81 ir
90" ilgio

Pora

40 colių ilgio pora 1.59

54 colių ilgio pora 1.79

Šios yra geresnės rūšies Rayon Marquissette užuo- laidos, kurios sušvelnina jūsų langų šviesą! Stan- dartiniai, didėjantys ilgiai sutraukti pritaikymui prie įvairių langų. Nesitrauks daugiau kaip 2% ilgio ir pločio... lengva išplauti, neblunka. Pa- silieka savo buvusį šviesumą ir po pakartotinių skalbimų. Klausinio, lukšto spalvos.

The May Co.'s Basement Drapery Department

Ar Bendruomenės apygardų valdybos reikalingos?

A. MUSTEIKIS, Detroit

APYGARDOS VALDYBOS DARBAI

Pagal laikinuosius įstatus kalbamų apygardų yra numatyta 13. Skaicius nevisai populiarus. Nebūdami prietaringi, palikime ji ramybėje, tik pažūrėkime, ką tie patys įstatai pveda atlikti apygardų valdyboms:

28 paragrafas apygardų valdybų darbą taip nusako:

a) remia, skatina, ir derina apylinkių darbą;

b) atstovauja apygardos bendruomenei;

c) parengia ir pateikia apygardos suvažiavimui tvirtinti metinę apygardos sąmatą ir jos vykdymo apyskaitą;

d) atlieka kitus šių įstatų ir JAV LB Valdybos pavestus uždavinius.

48 paragrafas: — Pasiūlytus kandidatų sąrašus valdyba iš atskirų sąrašų raišymo eile surašo į vieną apygardos renkamų Tarybos narių kandidatų sąrašą pažymėdama kiekvieno kandidato pavardę, vardą gimimo datą arba amžių, ir jį išsiunčia apygardos apylinkėms pasiskelbti rinkikams.

51 paragrafas: — Nutolusių nuo numatomos balsavimo vietos gyvenviečių rinkimams, jei jų yra ne daugiau kaip 5, leidžiama balsuoti už akių.

Tokių balsuotojų sąrašą sudaro apygardos valdyba, kuri ne vėliau kaip 7 dienas prieš balsavimo dieną pasiūnčia kiekvienam jų kandidatų sąrašą neilpintą voką ir balsavimo kortelę.

52 paragrafas: — Apygardos valdyba tuo keliu balsus suskaito, pagal siuntėjų adresus atžymi balsuotojų už akių sąrašą, vokus atidaro, išima vokus su balsavimo kortelėmis, sumaišo, suskaito ir paskui, juos atidariusi, suskaito balsavimo korteles ir už kiekvieną kandidatą paduotus balsus.

Laikinieji įstatai apygardos valdybai numato labai ir labai nedaug darbo — remti, skatinti ir derinti apylinkių darbą. Tai esminis darbas. Kiti darbai — atstovavimas apygardos bendruomenės, apyskaitų paruošimas, BT kandidatų sąrašų įtraukimas ar pavienių balsuotojų balsų suskaičiavimas — yra tokie mažesniai, kurie visiškai nepateisina apygardų valdybų egzistavimo. 20 paragrafe numatoma, jog apygardų reikalams tvarkyti yra dar apygardų suvažiavimas ir apygardos valdyba. Išėitų, jog apygardos valdyba pati viena nepajėgs visų savo reikalų tvarkyti ir jį pagalbą bus pakviestas suvažiavimas, kurį sudarys apylinkių atstovai, apygardos valdybos bei kontrolės komisijos nariai. Tai beveik visiška našta, išskyrus mažesnius susirašinėjimą — suvažiavimų skelbimą, kurių turėtų nešti apygardos valdyba.

Apygardos valdyba yra turtum iš augštesnio luomo, kuris turi kontroliuoti, skatinti apylinkių valdybas ir šių jų skaitmenais pinigais (10%) disponuoti. Iš kitos pusės — apygardos valdybos veikla būtų kontroliuojama apygardos suvažiavimo, sudaryto iš apylinkių atstovų bei kontrolės komisijų narių. Toks vienas kito organo kontroliavimas ir visur tų patį žmonių dalyvavimas nei kiek paties esminio darbo nepagerins, bet dar labiau pavers popierine ar oratorine veikla.

Kurdami apygardos valdybas mes atitruksime pačius judriausius asmenis iš apylinkių veiklos, kur glūdi tikrasis darbas. Jeigu jį jas išrinktume nedidžiausius, tuo atveju sunku tikėti, jog jį galėtų remti ir skatinti apylinkių valdybas. Išbraukdami apygardos valdybas iš įstatų, mes tuo būdu galėtume tuos asmenis įtraukti į aktyvų darbą apylinkėse ir dar suaptytume 10% surinktų lėšų bei panaudoti kultūriniais reikalams, bet ne administraciniais. Su apygardų valdybų panaikinimu būtų panaikintos ir kontrolės komisijos ir šie asmenys nebūtų išskirti iš bendros veiklos apylinkėse. Tiesa, įstatai nedraudžia apygardų valdybų ar kontrolės nariams dalyvauti apylinkėse, tačiau jie ten galėtų būti tik eiliniai nariai, neįeidami į apylinkių renkamus organus.

KAS GALETŲ PAKEISTI APYGARDŲ VALDYBŲ DARBĄ?

Pasiskęjo, jog apygardų valdybų nedidelį darbą lengvai galėtų būti atliekami centrinių apylinkės valdybos. O jį turėtų atlikti tik tą darbą, kuris yra numatytas apygardų valdyboms įstatų 48, 51, ir 52 paragrafuose. Kai dėl apylinkių darbų derinimo, jei tai būtų reikalinga, galėtų šaukti apylinkių valdybų ar jų atstovų suvažiavimų susirinkimą, kuris tą derinimą ir atliktų. Bet jeigu JAV LB veik-

la bus suvaržyta kaip dabartiniai įstatai numato, tuo atveju jokio derinimo tarp apylinkių nereikės, nes jų veikla reikšės tik kultūrinėje srityje. Apylinkių darbų derinimas būtų reikalingas, jei JAV LB pasilimtų ne tik kultūrinę, bet ir politinę sritį, o jeigu JAV LB pasilikis supančiota be teisės kalbėti ir rinktas lėšas disponuoti, jokių darbų derinimo nereikalinga, nes kiekviena apylinkė veiks taip, kaip ji pajėgs esamose aplinkybėse ir pagal turimas jos lėšas ir pačios bendruomenės pajėgumą toje apylinkėje. Pagaliau, jei tikrai iškilų reikalą paskirų apylinkių veiklą derinti, tai ir tuo atveju derinimo darbą pilnai galėtų atlikti centrinė apylinkės valdyba, kurioje bus patys aktyviausieji asmenys.

LIETUVOS ISTORIJA?

Si knyga tik dabar pasirodė iš spaudos. Parašė ją istorikė ir pedagogė Dr. V. Srugienė, išleido Knygų Leidykla TERRA. Ji įdomi, populiari, paveikluota, apžvelgianti mūsų krašto praeitį nuo priešistorinių laikų iki mūsų dienų.

200 psl., didelis formatas, įrišta į kietus viršelius. Kaina — 3 dol.

Užsisakantiems didesniais kiekiais — žymi nuolaida.

Užsakymams ir pinigams siųsti adresas:

TERRA,
748 W. 33rd St.,
Chicago 16, IL (53)

Padėk Europoje likusiems lietuviams tremtiniams apsiginti nuo žiemos šalčių — aukok BALFŲ rūbų vaui.

7 DALIŲ INDIJOS NENDRIŲ BALDŲ KOMPLEKTAS, PARODYTAS PAVEIKSLU, UŽ

\$ 229

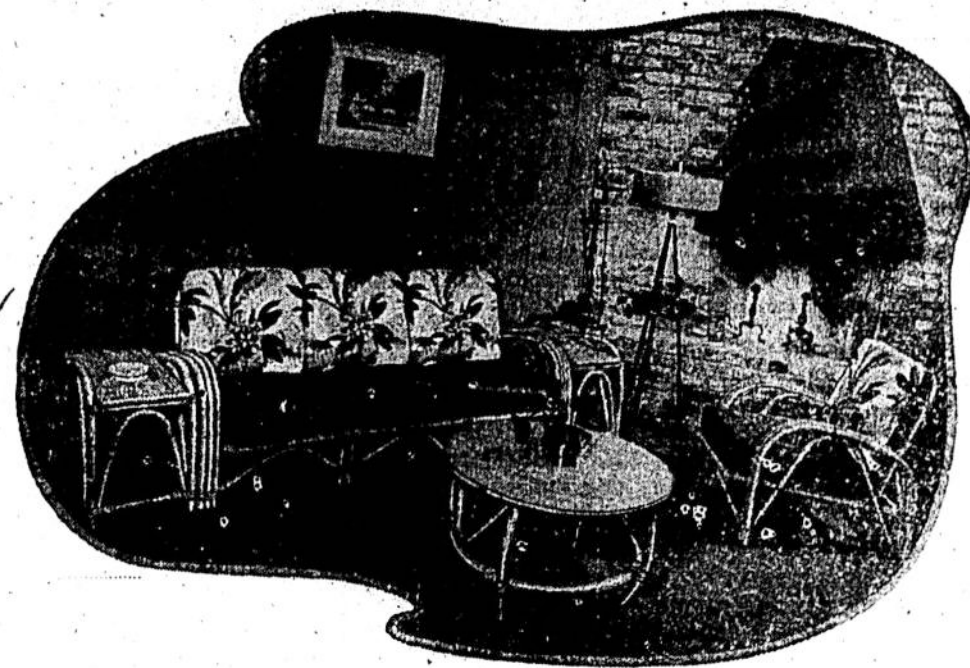
3 asmenų sofa.

1 minkšta kėdė.

2 galiniai staliukai.

1 apvalus stalas.

Nepaprasti rašalai.
Pritaikytos spalvos
Geltono ar raudono medžio.
Nedylamos plastikos
Įvairūs pasirinkimai.
30 colių skersmens,
plastikos viršus.

Cleveland Showrooms, Inc.

AND "TROPIC SHOP"

VISIT OUR SHOWROOM DISPLAY OF FINE FURNITURE

B. J. FINK

OPEN EVENING

633 Huron Road

PR 1-7642

VYSKUPAS IR VELNIAS

IGNAS J. SEINIUS

(Tęsinys iš pereinamojo numerio)

Išsiūri iš šono į žmonos veido saulėje nudėgusį profilį. Tiesia, energingai kilsterėjusia nosim, smarkokai formotu, pilnu užsispirimo smakriuku. Kaip jos motinos profesoriene, dar ir šiandien garsėjančios savo medicinišku veiklumu. Margretos akys sužiūrusios kelio priekin. Tyla, vingiuoto šonkelio, išsinaršiusio tarp kalvų, smingančio vis gilyn ažuolais, pušimis ir beržais į augusius miškan. Veidas ryškiai pasitenkinimą. Nors akimirksniais gal ir atrodo kiek susikrimtęs. Dėl to menkinio, kad jis sugadino fotografavimą.

Pro motoro ramų užsėję ir medžių saulės skrodžiamą žaliumą pasigirsta gegutė. Kujuoja, gražios dienos nerūpestingumu skamba, žadančiai, gundančiai mišku aidai. Kelia persloka raina, kaip skubus šešėlis žebenkštė. Dingsta. Margret sulėtina kiek greitį.

Visu kūnu, visais nervais Thomas Frost pajaučia dar gilesnį ramybės neriantį atosiūgį. Patogiai atsirems sėdinės atramos, atvertais jausmais gers miško grožį, džiaugsis žmogaus buities Dievo palaimintomis versmėmis.

Ko kietaus jo čia atsiremta? Kas doria jam nugarą?

Thomas Frost atšlyja, šonu atsigręžia. Nustūps ar kitur kur padės smailą klūtį. Jo akys išsiplečia, pakelta ranka pakimba ore. Būtų aiškterėjęs, jei automobilyje būtų buvęs vienas.

Kaip kasti prasiziūjusi, spinksi į jį žaisvai geltonomis, stiklinėmis akimis lapė. Thomas Frost pajunta iš jos nasrų geros Havanos pažįstamą kvapą. Jo ausyse praplyšta lapės, ne, fakulteto dekanas Harro cypiančis, garbaliuojantis nusikvatojimas.

Jį visą nukrečia šalna.

Margret sustabdo automobilį, stveria jo rankas.

— Kas tau, Thomai? Kas atsitiko? Tu išbalas kaip šerkšnas.

Thomas nieko neatsako, tik žiūri į žmo-

na, kaip nenoromis pagalbos šaukdamas žmogus.

— Kas, ne jau seniai nematytos lapės išsigandai? O gal jos kvapas nepatinka? Aš, regis, gerai ją išvedinau.

— Kam būtinai reikėjo imtis tą gyvulį?

— Gyvulį?! Ne jau negirdėjai, kad si-dabrinė lapė vėl madoj? Kaip kokia didžiausia naujiena. Ar ne gražiai ji išsilaikius? Žiūrėk tik kaip kailis spindi, žvilga. Užsideda, abiem rankom, glosto.

Mato, kad tai vyro neįtikina. Jis sėdi šonu atšlypęs, žiūri į lapę lyg koks mados konservatorius. Gal dar pikčiau: lyg jį kokį nešventą daiktą.

— Pasiėmiau lapę ir tam, kad grįžtant pavakariu gali būti vėsu. — Paleidžia motorą, duodama didesnį greitį. Sako daugiau pati sau: — Suprask man dabar tave! Tikėjau, kad maloniai būsi nustebintas. Juk tai tavo pirmutinė, drąsi ir turbūt pilna įsimylėjimo dovana man. Jei ne ji, gal ir nebūt vienon vagon suėję mūsų gyvenimo keliai.

Thomas Frost supranta, kad jis turėtų, kad jam reikėtų ką jį pasakyti. Tik kad nesiranda žodžių. Ir kūr susidaryti žodžiams, kai visam jo viduje įsisukę verpetai?

— Štai jau daugiau aštuonių mėnesių, kai jis vyskupas. Ne dorų žmonių, ne kunigų, ne Dievo pagalba.

Kartais pamanydavo, kad tai kas atsitiko tada, aną naktį, buvo tik šiuos sapnas. Bet kad jis dabar vyskupas, ne, tai joks sapnas. Balsų daugumos, pirmos vietos, jis žino, be piktos dvasios pagalbos niekažodis nebūt gavęs. Balsų dauguma, pirma vieta, tai taip pat ne sapnas.

Jei žmonės žinotų, jei žmona tik žinotų kiek jis atgailauja savo balsių nuodėmę! Talkos sutartį su velnių. Naktimis nubūdęs, šliures įsivažs į jį darbo kambarin, kaip ir šiaunakt, ir klaupias ties kryžium sienoje. Taip, jis klaupias ties kryžium, kai niekas nemato. Veidu aslon puoja. Net žegnojas kaip katalikas.

Jaučia, kad karšta, nužeminta malda klupant ir žegnonė, kryžiaus ženklas padeda. Velnias bijo kryžiaus.

Naktimis išsimeldęs, nors nemigęs kiek sveikatai reikėtų, jis jaučias dienos metu stipresnis. Jam grįžta viltis, kad Augščiausis jo pasigailės, ištrauks iš po velnio jungo.

Bet štai vėl velnias save priminė.

Daug aiškiau nei kada anksčiau: dienos metu, saulei šviečiant. Velnias laukia, kad sutartis būtų pradėta vykdyti. Ne pilni keturi mėnesiai likę iki termino, pirmutinio termino. Pasigailėjimas ar atidėliojimas velniui nežinomas daiktas.

Thomui Frostui daros tamsu akyse. Rankomis įsispiria sėdinės. Kaire ranka netikėtai atsiduria per atramą nukrybusios lapės uodegos. Ranką ugnimi nusivilina.

Ne, jam ne tik taip pasirodė. Jaučia, kaip visa ranka, iki alkūnės dega.

— O, Viešpatie Dieve! — sudejuoja Thomas Frost negirdimai, neatlaikydamas skausmo. Skubiai, žmonai nematom persižegnoja.

Visi skausmai dingo. Kaip vėsiam vėjui gaivinančiai paputus. Lapė pervirto kiton atramos pusėn, snukui stunkterėjo.

Iš palengvėjimo ir dėkingumo Dievui Thomas Frost persižegnoja dar kartą.

— Kas su tavim dedas, Thomai? Gi aš matau, kad tu žegnojies.

Automobilio veidrodyje susitikęs žmogus žvilgsnį, įsijūrausta visas ir bejėgiai nubraukia ranka per kaktą.

— Gal tau tik taip... veidrodyje... pasivaizdavo, man'o mylima.

— Kur pasivaizdavo? Kaip Dievo nebijai meluoti, būdamas vyskupu.

Thomas dar daugiau susisarmatija, nežino ką sakyti ar kaip teisintis.

— Nežinau, kas su manim. Nežerau su manim, Margret.

Kitom akim žvilgtelėja jį į nelaimingą vyrą. Mato, kad jam turi būti bloga. Sulėtina greitį. Supranta, Vyro labai daug dirbta, perėmus vyskupiją. Daug kur ir daug kas buvo apleista persenusio, mirusio vyskupo. Senio vyskupo autoritetui blunkant, daugelis klebonų pradėjo su savo papajiomis nesu-

tikti, daug kur įsiūto barnės ir intrigos. Atsivėrė durys krašte iš pietų plintančiai katalikybės propagandai. Nors nuduodama, kad nieko nepastebėjo, Margret matydavo, kaip vyras dažnai naktimis keldavo. Kad užsitaręs darbo kambaryje galėtų sumažinti augančiam bylų krūvą. Rūpesčiai gadino jam apetitą, temdė jo anksčiau šiaip giedrią nuotaiką.

— Štai jau atvažiuo! — Sustabdyt ties žalsvu vasarnamiuku automobilį, Margret žvaliai išsoka. Praskleidžia glėbį tuo pat metu ir dailiam gamtos kampeliui su saulėje ribuliuojančiu ežeru ir vyru, atsargiai lipančiam iš automobilio. Vyro nuotaiką reikią prasklaidyti, išjungti iš rūpesčių, grąžinti bent kelioms valandoms protestantiško dvasiško gyvenimo galimyboms.

— Žiūrėk tik, Thomai, kaip čia šiandien viskas nepaprasta! Koks saulės nuauksintas oro skaidrumas! Koks neišpasakytas paukščių džiugavimas! Pieva sužydus kaip šventei, nepaliesta nei žmogaus, nei gyvulio! O koks laukų, nustojusio miško kvapas! Koks smėlio ir dugno skaidrumelis! — Viskas kaip parduota tau ir man. Dažnai turėsim čia atvažiuoti. Kasdien. Pamatysi, tu greitai čia pasitaisysi, pasidarysi kitas žmogus.

Mylimos žmonos išskėstas rankas matydamas, jusdamas akimis, ausimis ir nosimi vaishingos Dievo gamtos sutiktuves, Thomas lengvai, plačiai atsikvėpia. Pajaučia, kaip visi jo jausmai prasiveria. Čia jis Dievo rankose. Jo apveizdoje, jo vieno žinioje.

Diena praėjo, kaip seniau kada jaunatvėje. Toli nuo bet kokių rūpesčių, ir vakarykščių ir rytdienos. Saulėje besikaitinančiam, besimaudant. Pasivaikščiujant po mišką. Dar neseniai priklausiusį vyskupiniam ūkiui. Kurį, kaip ir kitus bažnyčios ūkius, nusavino pažangioji vyriausybė. Kad sumažintus dvasiškiams pasaulietiškus rūpesčius. Vieton atimtų ūkių, pažangioji vyriausybė nustatė dvasiškiams pastovias valstybines algas. Movaros vyskupui, kaip ir kitiems kitiems, priedu buvo paliktas šis pamiškės ir ežero pakrantės sklypas. Su namuku iš trijų kambarių, virtuvėles ir verandos. Kad būtų kur gražią vasaros dieną persirengti, pasimaudžius pasigaminti valgio ir pavalgius

prisnusti.

Ir tas klausimas, tarp daugelio kitų protingai sutvarkytų, buvo šiandien palietas. Ar galėdavo vyskupui būti koks vasaros poilsis, valdant didelį ūkį, kurio štai ten toliau į pietus, pakrantėje, matyt stambios trobos, su tvartais, klijimais, lentpjūve ir pienine? Ir su neatsikratomais, poilsio išsiilgusiais miestiečiais, svečiais vasaros metu. Šin vasarnamiukan, buvusio vyskupinio ūkio sodininko sąžiningai patvarkoman, vargiai žmogus gali ką pakviesti. Ar pavaišinti. Vyskupui vienam su žmona, ar turimais negausiais vaikais, čia sudaryta pasaulietiškos vyriausybės rojus. Kaip Adomui ir Jievaui kada, Augščiausiojo išmintimi.

Lazdynų krūmų ir virš jų išsikišusio kadūgio šešėliai eina, ilgyn. Štai jau paslėpę pakrantės smėlį, pusę laivelio. Siekia laukinė antį su ančiukais šonan nuo laivelio. Saulė suka miško pusėn. Kai jį pasieks, pasislėps šešėlyje ir namukas, pasidarys vėsiau. Kad jau dabar ne taip šilta, nejaucia Thomas ir Margret verandoje. Gardžiai pavalgę su savim atsivežtų pietų, užsigėrę raudonu vynu, patogiai ir minkštai atsiedę pintinuoosė foteliuose. Stalą su lėkštelėmis šonan atstumę ir ne tiek į akį veriančią aplinką, kiek vienas į kitą sužiūrę. Priešais atsiedęs Margret nieko prieš neturi, kad vyras mato jos vieną ant kitos laisvai sunertas, veidas parodyti koją, net augščiaulį kelią. Ir kad blizkėlės sagos ant krūtinės susegtos tik dvi, vietoj keturių. Thomas matė juk daugiau, kai jie drauge maudėsi.

— Sakyk, kaip jaučiasi katalikas dvasiškis, mane taip mątydamas? Ir būdamas su manim vienui vienas. — pastebi Margret, siekdama nuo stalo naujos vėsinos, su savim atvežtų, iš katalikiškos Italijos importuotų.

— Katalikai dvasiškiškai saugos, kad ne patektų tokion padėtin.

— Bet jei laimė, ar nelaimė atsitiktų?

— Tada jis jaustų panašiai kaip gydytojas. Gal daugiau: kaip katalikas kunigas.

(Bus daugiau)

SENIAU IR DABAR

K. S. KARIUS

DABAR JAU DIRBSIM!

Korespondentai iš Washingtono skelbia žinias apie prezidentą Eisenhowerį, kuris, būvęs žymus karys didžiausiam kare, kur turėjo dažnai daryti greitus sprendimus, civiliniame gyvenime gaista daug laiko. Pvz., rašo, Eisenhoweris praleido visus metus laiko "apsiūpinėjimui", pasirošimui daryti sprendimus kaip prezidentas; tuo laiku susirūpinę šalies vadai ir partijos žmonės kuždejosi — nerimavo vienas kitą klausinėdami: — kada jis pradės vadovauti?

Atlas dabar įvyks, ar Eisenhoweris parodys reikiamą vadovybę, kitas klausimas, tik po gruodžio vidurio pasitarimų su kongreso ir savo partijos vadais, kurie išdėstė ką reikia daryti, dabar sako, jau jis pradės savo aiškia vadovybę. Jis pareiškęs respublikonų vadams: — Imkimės darbo! Kongreso atidarymo proga prezidentas rengia patiekti plačią programą.

Nors vieni skaitė prezidento pareiškimą, po Bernados salos konferencijos, apie atomo jėgos panaudojimą taikai dideliu dalyku, kiti įžiūrėjo, kad jis, nepasirūpindamas sovietams atominę ginklų kontroliavimo ir priežiūros, paliko Malenkovių progą paklausti, kodėl Eisenhoweris nepasirūpė uždrausti atominę bombų naudojimą ir apribojimą kitų masinio žudymo pabūklų, kurių Amerika turi daugiausia. Eisenhoweris manė padarysias gudriai, apeidamas bergždžius pasitarimus dėl ginklų kontroliavimo, koncentruojantis į atomo panaudojimą taikos tikslams. Kremlius, kuris visada buvo priešingas karo ginklų kontroliavimui, nekaltai paklausė, kodėl Eisenhoweris nutylėjęs apie atominę bombų naudojimo draudimą.

Kitas dalykas: metai laiko praėjo, o Eisenhoweris nesutvarkė su demokratais valdiniškais — biurokratais valdiškose įstaigose, kurie aktyviai ar pasyviai trukdo naujos administracijos veiklą. Tūkstančiai tokių įtakingų valdininkų namie ir užsieniuose, diplomatinėje tarnyboje, laikydami savo senosios vietos, tiesiog dirba griudami prezidento Eisenhowerio politika.

Respublikonai nenori, prašalinti visus valdininkus, kaip karjerinius diplomatus ir tvarkingus civilinius tarnautojus, kuriems ir įstatymai užtikrina tarnybas ir darbus, tačiau aiškūs naujosios administracijos priešai turėjo susilaukti patvarkymo.

BERIA NUŽUDYTAS

Kurie anksčiau sovietuose žudė kitus, tokius kaip Berija, patys buvo nužudyti. Ir Berija, kuris nužudė savo pirmtakūnus, pats buvo sušaudytas. Berija tose pareigose buvo apie 15 metų.

Gaila, kad Berija žuvo ne tiesioginiai nuo rankos tokių nekaltų žmonių, kokius jis tūkstančiai sunaikino, nes tai būtų buvę teisingas atpildas.

Dabar gi, ateis diena, ir vėl pasikartos ta pati istorija: tie kurie pasmerkė Beriją, bus pasmerkti ir sušaudyti. Jie žūsta ne už savo žiaurius darbus prieš nekaltus žmones, bet savo kilių varžytinę dėl valdžios ir galybės; žūsta nuo tu, kurie spėja pirmiau išsauti.

Jei Berija būtų pagrobęs pirmenybę, Malenkovas ir kiti būtų buvę sušaudyti tokiais pat apkalčiniais, kaip dabar "priešpažino" praskaltęs Beriją ir jo sėbrai.

Kremliaus valdžia pagrobusi-

ji visada spėja savo priešininkus sunaikinti. Ir ne vienam, nuo anų laikų, kai Leninui mirus Trockiui buvo pavykę iš Rusijos pasprukti, niekas kitas iš augstųjų bolševikų daugiau į laisvąjį pasaulį nepatenka, kada atsiduria savo buvusių draugų nemalonėje.

Pasklidusios kalbos apie Berijos pabėgimą praeitą rudeni nors buvo sensacingos, bet mažai kas jomis tikėjo. Jis buvo sumintas ir saugiai laikomas. Laikui atėjus, sulaukė savo galo. Keista, kad Amerikos komunistai, kurie Beriją garbindavo, nesukėlė mažiausio protesto jį užtarti, kad tuo tarpu putodami rėkė neteisingus iš Amerikos komunistus — Rosenbergas.

OKIO PRODUKTŲ PERVERSIUS

Valdžia turi supirkusi iš ūkininkų ūkio produktų už 5 bilionus dolerių. Supirkusi gelbstint išlikti produktų kainas. Už tų produktų laikymą sandėliuose kasdieną išmokama stebintanti suma — po \$465,000.

Seniau, kol nebuvo valdžios kainų garantijų, ūkininkai augindavo tai, už ką nujautė daugiau gauti. Demokratų valdymo laikais kongresas įvedė lengvavimąsi pagalbai ūkininkams: mokėti pinigais už visokį perverstų. Ir ūkininkai, pagerintomis trąšomis, geresniais padarais išaugina didžiausius derlius, žinodami, kad valdžia jiems sumokės gausias sumas dolerių.

Veikus tokie sistemos per eilę metų, naujai administracijai ir kongresui, kuriame yra apie pusė demokratų, ir ūkininkų respublikonų, tvarką pakeisti sunku.

Lapkričio mėnesio statistika rodė valdžios supirkus ūkio produktų perversius šitokiais kiekiais:

Sviesto — 238 milijonų svarų, daugiau negu kitą kurį lapkričio mėnesį; kukurūzų — 454 milijonų bušelių. (1 bušelis: 35.24 litrai); kviečių — 428 milijonus bušelių; sūrio — apie 250 milijonų svarų; džiovinto pieno — tiek, kad užtektų jo iki liepos mėnesio, jeigu visos pieno gamintojų įmonės užsidarytų ir medvilnės sėmenų aliejaus — 814 milijonų svarų.

PRANEŠIMAS SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASS'N. CLEVELAND, OHIO NARIAMS

Metinis susirinkimas ir naujų direktorių rinkimas įvyks sausio mėn. 21 d., 1954.

Jonas Brazauskas (Brass) ir Jonas Botirius vėl yra kandidatai į direktorius (Board of Directors). Abu šiame banke direktoriais yra buvę daugelį metų.

Mes prašome šerininkų, kurie gyvenate kituose miestuose ir kurie dėl įvairių priežasčių negalėsite metiniam susirinkime dalyvauti, įrašyti Jono Brazauskos arba Jono Botiriaus pavardę į pasirašyti po "Proxy", kuri bus Jums pristatyta iš Superior Savings and Loan Ass'n.

Svarbu, kad Jūs tas "Proxies" prisiustumėt vienam iš šių asmenų: Jonas Brazauskas, 17909 Maplecliff Rd., Cleveland 19, Ohio. Jonas Botirius, 6802 Zoeter Avenue, Cleveland 3, Ohio. (2 — sk.)

Šiuo metu JAV yra įregistruota 43.894.000 keleivinių automobilių ir 9.469.000 sunkvežimių.

CLEVELANDIEČIŲ GARBĖS REIKALAS

EDV. KARNENAS

Kai mes nuvykstame į kitą miestą savo giminių ar draugų aplankyti, tuoj įdomiausias apie lietuvių centrus — reprezentacines vietas — bažnyčias, lietuvių namus, klubus, bankus ir t.t. Ir kaip būna džiugu, kai patiriam lietuvių turint gerą vardą, kai pamatom puošnias bažnyčias, puikius lietuvių namus, jaukius klubus ir gerai veikiančius bankus.

Clevelando lietuvių kolonija nėra viena iš gausiausių Amerikoje, bet ji savo visuomeniniu gyvumu yra viena iš vyraujančių. Ji negali daug kuo skystis, bet joje yra daug kas taisyti. Viena silpnųjų — tai lietuvių salė, kuri seniai jau neatitinka šios kolonijos reikalavimus ir prašyte prašosi pagrindinai atnaujinama.

Greta Šv. Jurgio bažnyčios, Vilties namų su Dirva, greta lietuvių kultūrinio darželio ir moderniškai atnaujinto lietuvių Banko, — lietuvių Namai yra centrinė šios kolonijos vieta, kuri turi didelę reikšmę lietuvių visuomeniniam ir kultūriniam gyvenimui. Už tat tie namai negali būti paprasta pastogė. Kaip savo vidaus išvaizda, taip ir iš lauko jie turi daryti malonų įspūdį ne tik patiems lietuviams, bet ir kitataučiams.

Lietuvių Namų pagrindinis atnaujinimas yra visų Clevelando lietuvių garbės reikalas. Tokiam mieste, kaip Clevelandas, kuris skaitosi "One — World City", lietuvių yra žinomi kaip viena iš gyviausių tautinių grupių, kuri ypač per tautų pasirodymus (festivalus) maloniai akreipia į save amerikiečių visuomenės dėmesį. Todėl labai svarbu, kad ir lietuvių reprezentuojantieji namai, ant kurių stambiomis raidėmis užrašyta "LITHUANIAN HALL", darytų gražų įspūdį.

Komitetas, pasiryžęs lietuvių Namus pagrindinai atnaujinti, tikisi visų Clevelando lietuvių pritarimo. Būdami vieningi, bendromis pastangomis mes galime didelių darbus atlikti. Vienas iš tų didesnių darbų 1954 m. pradžioje tebūna įvykdytas — tai lietuvių Namų pagrindinis atnaujinimas.

DIDELIS PASIRINKIMAS naujų — vartotų televizijos aparatų

už \$35.00 galite gauti gražų vartotą televizijos aparatą su garantijomis.

Nereikalaujame jokio įmokėjimo. Ateikite ir patys nustatykite kiek galite į mėnesį mums mokėti. Taip pat pas mus galite gauti visokių rūšių baldų, šaldytuvų, virtuvinių, skalbiamų mašinų ir t.t.

Duodame dideles nuolaidas! Ateikite į naują lituvišką krautuvę 6113 St. Clair gatvė ir įsitikinkite.

C. & F. INTERNATIONAL STORES
Tel. HE 1-8602
telef.: HE 1-2567 (53)

ISTIKUS GAISRO NELAIMEI

Kada jūsų namai arba raudonai tampa sunaikinti arba sugadinti ugnies, kreipkitės į P. J. KERSIS, dėl apkalnavimo, ko visada reikalauja apdraudus kompanijos pirm, ne gu išmoka už nuostolius.

P. J. KERSIS
609 Society for Saving Bld.
Telef.: MAin 1-1773.
Residencija: PENINSULA 2521

Clevelando Bendruomenė

DALYVAUKIME BENDRUOMENĖS RINKIMUOSE

Nauja lietuvių Bendruomenės apylinkės valdyba ir kontrolės komisija bus renkama metiniam apylinkės susirinkime, kuris įvyks sausio 24 d. 11 val. lietuvių salėje. Bendruomenei įgyjant vis daugiau reikšmės, jai sprędžiant ir vykdam vis daugiau lietuviškų reikalų, svarbu, kad jos priešaky stovėtų pajėgūs, kūrybingi ir veiklūs žmonės. Todėl sudaromos sąlygos iš anksto parinkti ir pasiūlyti kandidatus. Tai gali padaryti kiekvienas renkamojo amžiaus (18 m.) apylinkės lietuvis ir Clevelando lietuvių organizacijos. Siūlymai raštu, kuriame liudijamas ir kandidato sutikimas, įteikti į Bendruomenės biuro.

PAMATYKIT ŠIUOS 1954 SPECIALIUS NAMUS

East 222nd ir Lake Shore. 6 kambarių plytinis namas. Tuoj pat apsigyvenimui. \$13.900.

East 185th ir Lake Shore. 10 metų senumo, 3 miegamųjų akmeninis namas. Koklinių plytelių virtuvė. \$16.900.

Coit Rd. Naujoji parapija. 2 šeimų namas. Naujas gaso šildymas, garažas. \$75.00 nuoma viršų. Įmanoma specialus finansavimas su \$3.000 iš karto. \$15.200.

Jei mes tinkamo neturim, galime jums pastatyti.

E. L. James Co.
17110 Lake Shore Blvd.
KE 1-4922

kiami iki sausio 17 d. 12 val. dienos Rinkimų Komisijos pirm. A. Gargasui, 1485 E. 71 St. arba Em. Skrabulytei, 1382 Giddings Road.

ZODINĖS KŪRYBOS PLOKSTELĖS

Liet. Bendruomenės apylinkė, išleidusi Čiurlionio pianino kūrinį plokšteles, rengiasi duoti ir žodinės mūsų kūrybos įrašymų — poetų ir rašytojų veikalų. Jie tiks, pasiklausyti kiekvienam, bet ypačiai bus reikalingi mūsų jaunimui ir vargo mokyklų mokiniams, negalintiems normaliai išėiti lietuvių literatūros kurso.

INFORMACINIS BENDRUOMENĖS SUSIRINKIMAS

Saukiamas sausio 10 d. 11:30 val. lietuvių salėje. Atstovai praneš apie Chicagoje įvykusį Liet. Bendruomenės pasitarimą ir visuotinį Amerikos lietuvių kongresą.

SENIONAI

Išrinkę solidarumo mokestį su apylinkės valdyba atsiskaitė šie seniūnai:

IV seniūnijos seniūnas P. Bie-
linis — 82 dol.

VIII seniūnijos seniūnas J. Krygeris — 16.50 dol.

XVII seniūnijos seniūnas St. Lazdinis — 21 dol.

VYTAUTAS SNIEČKUS,

atlikęs karinę tarnybą, iš Japonijos sugrįžo atgal į Clevelandą.

PADEKA

mokytojams už pirmojo pusmečio mokyklinį darbą, tėvų ko-

AITVARŲ KONCERTAS Sausio 10 d. Sekmadienį

Rengia Studentų Sąjungos Clevelando skyrius Po koncerto šokiai grojant europietiškam orkestrui, įvairi loterija ir turtingas bufetas.

Viskas vyksta lietuvių salėje. Koncerto pradžia 5 val. Biletai gaunami "Dirvoje". Spaudos kioske ir pas studentus. VISI ŠI SEKMADIENĮ Į AITVARŲ KONCERTĄ!

Iš kairės į dešinę: I tenoras — Vilijus Bražėnas, II tenoras — Juozas Nakutavičius, kvarteto vadovas — Algirdas Kačanauskas, baritonas — Izidorius Ališauskas ir bosas — Vincas Savukynas.

mitetui — Grauziniui, Golčans-
kienei, Gulbinienei, Laikūniui, Gaižūčiui už eglutės parengimą, pasirūpinusiu užkandžiais, gerimais ir sale, mokinių tėvams už suaukojimą užkandžių, Vyčių 25 kuopai už dovanotą alų, programos rengėjomis mokytojomis Stasienei, Orentienei, Augustinavičienei ir kitoms, tautinių šokių vadovui L. Sagiui, Kaledų seneliui Z. Dučmanui, progra-

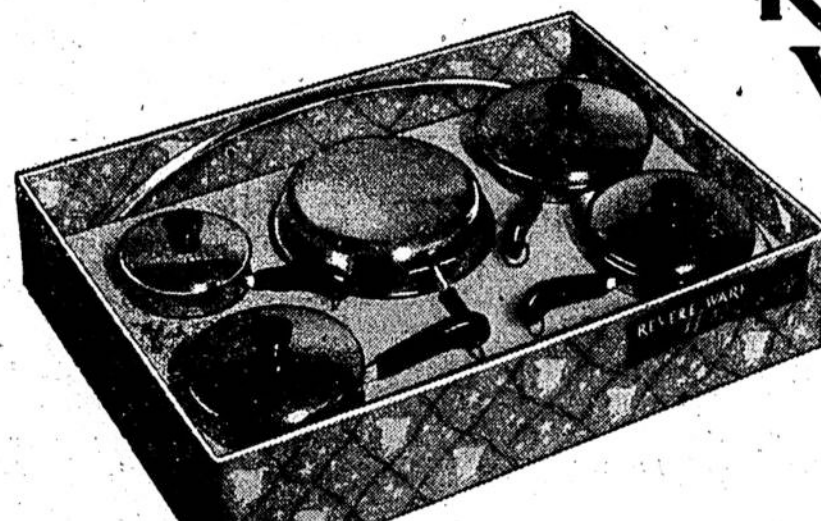
mos dalyviams, mokiniams, Dirvos, Draugo ir Darbininko redakcijoms už skelbimus, visiems eglutės dalyviams.
Ateities Klubui už \$50,— auką, Dr. Pautieniu už \$10,—, p. Z. Jankui už \$10,— auką.
Lituanistinės Vysk. Valančiaus mokyklos vedėjas

DIRVA
LAUKIA
JOSŲ TALKOS!

Paveikslas pasirinkimui jūsų virtuvei!

LAIKO TAUPYMAS — KURO SAUGOJIMAS

REVERE WARE

II dalių setas

6 gražūs indai skirtingiems virimams naudojami, skoningai įrūti dovanoms.

Šie nikeliniai variniai dugnais puodai yra ypatingai reikalingi šeimoms, ypač kurios mėgsta gerai ir sveikai valgyti.

Ir jūs būsit tikrai nustebinti sutaupymu kuro, laiko ir energijos maistą paruošiant per vieną mėnesį. Visa paslaptis greito virimo yra variniam dugne, kuris sutrumpina virimo laiką.

Tad nelauk, įsigyk tuojau šį setą prieinamą jūsų piniginei. Gali pasinaudoti mūsų išsimokėjimu planu, jei nori. Atmink, kad Revere Ware tarnaus tau visam gyvenimui, įsigyk juos tuojau kaip kad dauguma amerikiečių jau turi ATEIK RYTOJ!

Now specially priced at \$ 39.95

Suopis Furniture

6921 Wade Park Ave EX 1-0911

Clevelande ir apylinkėse

A. SMETONOS MINĖJIMAS

A. Smetonos 10 metų mirties sukakties minėjimo reikalu sausio 3 d. Dirvos patalpose įvyko gausios organizacijų atstovų pasitarimas. Pasitarimui pirmininkavo ALTS skyriaus pirmininkas K. S. Karpius. Sudarytas minėjimui rengti komitetas, kurį įeina: K. S. Karpius, A. Augustinavičienė, A. Mikulskis, P. J. Žiūrys, V. Šenbergas ir B. Gaidžiūnas.

Clevelande specialus A. Smetonos minėjimas įvyks kovo mėn. pabaigoje. Gi sausio mėn. 10 d. 10 val. įvyks gedulingos pamaldos Naujosios parapijos bažnyčioje. Pamaldų metu giedos Ciurlionio ansamblis. Po pamaldų bus vyksta į mauzoliejų. Ten bus padedami vainikai ir pagerbiama a. a. prezidento A. Smetonos atmintis.

Clevelandiečiai kviečiami gausiai dalyvauti pamaldose ir iškilmėse mauzoliejuje.

LATVIŲ-LIETUVIŲ VIENYBĖS

Clevelando skyrius sausio mėn. 2 d. turėjo metinį susirinkimą. Pasitarta veiklos pagyvinimo reikalais ir išrinkta skyriaus valdyba. Valdybos pirmininku perrinktas Antanas Mikulius. Valdybos nariais išrinkta: Ona Jokubaitienė, J. Krygeris, Roberts Viljamsas ir Viktors Zemesarajs.

Vasario 13 d. L. V. V. skyrius ruošia Lietuvos Nepriklausomybės minėjimą dalyvaujant latvių menininkams ir liutuanistinės mokyklos šokėjų grupei.

ISKELIA KUN. K. ŠIRVAITĮ

Kun. K. Širvaitis, dirbęs Sv. Jurgio parapijoje Iškiliamaus į Akroną, Ohio. Jo vieton į Sv. Jurgio parapiją atkeliamas kun. Alexander Goldikovskis. Girdėti nemaži parapijiečių nepasitenkinimai.

DR. E. JUODENO NAUJAS ADRESAS IR PRIĖMIMO LAIKAS

Dr. E. Juodenas persikėlė į savo namus 18321 Neff Rd., Cleveland 19, Ohio. Naujas namų telefonas: IV 1-5071. Priėmimo valandos namuose pagal susitarimą. Tarp 1:30 ir 5:30 val. vakaro šaukti telefonu HE 1-0927 (Factory Hospital).

DR. S. TAMOŠAITIS

guli Policlininė ligoninėje. Praėjusią savaitę buvo padaryta viena vidurių operacija. Ligonis jaučiasi gerai ir šią savaitę bus padaryta dar viena operacija. Dr. S. Tamošaitis su šeima, pardavęs savo rezidenciją Lake Shore Blvd., dabar gyvena: 1556 Ansel Rd., telef.: GA 1-5442.

SVEČIAI CLEVELANDE

gvenčių proga Clevelande viešėjo daug svečių iš tolimesnių kolonijų: kun. A. Sabaliauskas iš Venuzuelos, kun. Bakšys iš Rochesterio, N. Y., atvykęs krikštyti Degesių sūnų. Pas Karpius lankėsi brolis Antanas su žmona iš Milwaukee, Wis.

VISI Į STUDENTŲ VAKARĄ

Clevelando studentai šį sekmadienį, kaip ir kiekvienais metais, rengia savo tradicinį vakarą — koncertą su įdomia programa ir kitom studentiškom įvairenybėm. Biletų kainos visiems prieinamos. Moksleiviams ir studentams specialūs nupigtinimas perkant biletus prie įėjimo. Nepamirškime, jog visi seni ir jauni pasimatom Lietuvių salėje. Placiu skaityk 6 psl.

PAKEISTAS LAIKAS

Lietuvių Radijo Klubas, pradedant sausio 8 d., klausytojams pageidaujant, lietuvišką programą transliuos penktadieniais nuo 7:45 iki 8:30 val. vak. per tą pačią radijo stotį.

Tenkindama savo klausytojų pageidavimą, Radijo Klubas valdyba tikisi, kad lietuviška programa bus skaitlingiau klausoma ir visų lietuvių remiama.

Naujųjų metų programą radijas pradėjo Chicago vyry choro naujai išleisti plokštelių ir Ald. Stempuzienės koncertu. Šio penktadienio programoje dalyvaus mūsų įymiausi solistai — K. Petrauskas, Anna Kasas, Polyna Stoška ir pianistas A. Kuprevičius.

BALFO SUSIRINKIMAS

Šį sekmadienį, sausio 10 d., 11:30 val. Lietuvių salėje (apatinėje) 68 Balso skyrius šaukia metinį susirinkimą. Kviečiame narius dalyvauti, o taip pat ir visus tuos, kurie dar nesate Balso nariais, atvykit ir stokit į jų eiles.

Skyriaus Valdyba

BOLŠEVIKŲ KALINTŲ LIETUVIŲ DEMESIU!

Šį šeštadienį, sausio 9, 18 val., Prano Prackio namuose — 1311 E. 66 (visai netoli Superior) šaukiamas visuotinis visų Clevelande gyvenančių bolševikų kalintų lietuvių susirinkimas.

Jame ALTO įgaliotinis Kersteno rezolucijos reikalu Juozas Liudžius suteiks konkrečių informacijų kaip reikia teikti kongreso komisijai parodymus apie bolševikinį rusų terorą Lietuvoje.

Be to, bus renkama nauja Bolševikų Kalintų Lietuvių S-gos Valdyba ir aptariami kiti šios organizacijos reikalai.

Visi Clevelande ar jo apylinkėse gyvenę bolševikų kalinti lietuviai maloniai kviečiami atvykti.

Bolševikų Kalintų Lietuvių S-gos Valdyba

KLAIPĖDOS ATVADAVIMO MINĖJIMAS

L. S. Ramovė sausio 17 d., tuoj po pamaldų, Lietuvių salėje, rengia Klaipėdos atvadavimo sukakties minėjimą. Įėjimas laisvas.

CIURLIONIO ANSAMBLIS

pakviestas dalyvauti Kanados lietuvių metiniam suvažiavime, įvykstančiame liepos mėn. 3 d. Niagara Falls, Ont.

MACIAUŠKAS VLADAS

tarnauja JAV aviacijoje, šventės buvo parvykęs į Clevelandą.

SOLISTĖS E. KARDELIENĖS IR PIANISTO K. SMILGEVICAUS KONCERTAS

įvyksta Lietuvių salėje sausio mėn. 23 d. (šeštadienį). Biletai jau parduodami Dirvoje ir Spaudos kioske.

GAUTA DAUG NAUJŲ KNYGŲ

Dirvoje gauta daug naujų knygų. Neužmirškite atsilankyti ir įsigyti.

BUTAS

iš 5 kambarių 1547 E. 70 St. Dėl sąlygų teirautis tarp 5 ir 6 val. vakaro telefonu: HE 1-1835

OPERĖTĖ "SUBATOS VAKARĖLIS" PIRMA KARTĄ STATOMA CLEVELANDE

Sausio 16 d., šeštadienį, 8 v. v. Lietuvių salėje, Balso 55 skyrius stato Z. Kudokienės ir Pr. Zarankos operetę "Subatos Vakarėlis".

Tremtyje tą operetę yra atkūręs Pranas Zaranka. Ji buvo statyta kelis kartus Vokietijoje, vėliau Detroito ir Hamiltono miestuose. Ir visur turėjo didį pasisekimą.

Dabar ši operetė, tiek savo turiniu tiek ir forma, yra išplėsta ir patobulinta Kauno Valst. Teatro oper. solistės Zofijos Kudokienės; naujas dainas parinko Ciurlionio Ansamblio vadovas muzikas Alfonsas Mikulskis.

Operetę režisuoja ir dekoracijas daro aktorius Petras Mažeulis. Jo padėjėjas Zenonas Dučmanas.

Svarbiausias solo partijas išpildys solistai: Zofija Kudokienė, Natalija Aukštuolienė, Petras Mažeulis, Algis Gylis ir Vytautas Raulinaitis, akomponuojant muz. Reginai Brazaitienė.

Biletus prašoma įsigyti iš anksto pas platintojus — Balso narius, spaudos kioske ir šeštadienį, sausio 16 d., prie įėjimo nuo 6 val. v.

Bufetas ir baras, kuriems vadovaus Izabelė Navickienė ir Jonas Balbotas, veiks irgi nuo 6 val. v.

Po programos šokiai, vaikai ir kiti pasilinksminimai.

Maloniai kviečiame visus atsilankyti į šią mūsų statomą operetę — premjerą "Subatos Vakarėlis". Jūs savo atsilankymu sušelpsite seses ir brolius lietuvius, vargstančius Europoje.

Balso 55 skyriaus valdyba (2)

ISNUOMOJAMAS BUTAS

Išnuomojamas butas. Skambinti:

HE 1-8446

ISNUOMOJAMAS KAMBARYS

vienam asmeniui, vyrai ar moteriai, pageidaujama dirbančiam.

92 gatvė į šiaurę nuo St. Clair. Telef.: MU 1-2930 (2)

Friendly FLOWER Shope

Gražiausios gėlės įvairiems reikams. Saldainiai, papuošalai dovanoms. Lietuviškos kalėdinės atvirutės.

Įvairūs naujai gauti augalai. Atidaryta nuo 10 ryto iki 8 v. vak.

Duodame Eagle Stamps. 6901 SUPERIOR AVE. Telef.: HE 1-6339

Specialiai savaitgaliui

Portugalijos silkės 3 už 49c. Portugalijos sardinės be kaulų ir odos 4 už 39 c. Daniškos žuvys alyvoj 4 už 99 c. Žuvų ikrai, chalva ir importuoti saldainiai. Visa kosher rūšies Šalami dešra 75 c. Alus ir vynas išsinešti. Galima susikabinti vožkiskai.

999 E. 105 St. GL 1-9444

AITVARŲ DRAUGAMS

Kvarteto dalyviai numato atskristi lėktuvu sausio 9 dieną. Jei kas iš clevelandiečių norėtų priimti kurį nors svečią, prašoma paskambinti vietos studentų skyriaus pirmininkui Pranui Jogaui, telefonu EX 1-6509.

ISNUOMOJAMAS KAMBARYS

Išnuomojamas miegamasis kambarys su atskira virtuve, vienam asmeniui.

Telef.: GA 1-7803

KAMBARIAI

Vyrams ar moterims išnuomjami trys kambariai: 8096 Kosciuszko. Telef.: CE 1-8729

PIX BEVERAGE

45 rūšių alaus — visoki galvintieji gėrimai, vynas ir šampanas (prancūziškas). Turime Baltos Meškos alų. Parengiama vestuvėms, baliams, pobūviams. Nemokamas pristatymas dieną ir naktį. Atdara 1 trečiadieniais iki 1 val. 6903 Superior Ave. EX 1-3311

TALIS STUDIO

dabar jūsų kaimynystėje 7106 Superior Ave. Tel. HE 2-0144

Bet kuriuo laiku, bet kokios rūšies foto patarvims Jums. Gubernų portretai, vestuvių, šeiminių, vaikų ir kitos nuotraukos.

FOTOGRAFIJOS MEISTERIS

Europinių žurnalų ir filmų šviesgaidžių fotografas, dabar CLEVELANDE.

Šios trys krautuvės duoda ir keičia Eagle Stamps

Mūsų prekybinė garbė paremta 40 metų praktika parenkant medžiagų rūšis ir už jas garantuojant. Mes nelaikome antros rūšies medžiagų, o jų kainos žemesnės negu bet kurioje kitoje krautuvėje.

WOLFS FABRICS

7012 Superior Ave. EN 1-3764

SAUSIO MEN. ISPAIDAVIMAS

Viskas papiginta 25% iki 50% už sukeles, megztinius, bliuskas, marškinius.

NEPAPRASTA PROGA IR KOKYBĖ!

EZELLA DRESS SHOP

7011 Superior Avenue EX 1-8653 DVIGUBAI ŽENKLŲ KAS ANTRADIENĮ

JAMES-KRAUTUVĖS SAUSIO MEN. ISPAIDAVIMAS. Vyry odinės ar vilna išnuštos šlepetės 3.88. Moterų 2.88 ir vaikų 3.88 ar 4.88. Reguliariai 4.95 iki 7.95.

Moteriškos šlepetės 1.88 ir 2.88

JAMES SHOE STORE

7041 Superior Ave.

Visoj Amerikoje žinomi Weatherbird vaikų batai.

SUMUSTINIAI GERIMAI SODA.

MARNELL'S

7023 Superior Avenue

Saldainiai, Riešutai, Popkornai

Čia susitikit savo draugus po pamaldų Geriausia kava mieste

LEIMON'S CAFE

VISŲ LIETUVIŲ SUSITIKIMO VIETA

Alus, Vynas, Degtinė, Konjakai. Kiti gėrimai

Įvairūs valgiai, šeštadienį vakarais šokiai griežiant geram orkestrui

781 E. 185 ST.

KE 1-9737

NAUJA REAL ESTATE ĮSTAIGA

Kiektienas gaus greitą ir teisingą patarimą. Todėl turintieji ką parduoti ar mainyti, norintieji namus ar ūkius pirkti, kreipkitės:

WADE PARK REALTY
7032 Wade Park Ave.
Tel. HE 2-2922

Namų telefonas: EV 1-1952 S
Savininkas A. Kazakevičius

REIKIA GERAI PRADĖTI NAUJUOSIUS METUS!

Dažnai sakoma, kad Naujuosius Metus reikia pradėti geriais planais. Ir nieko geresnio nėra, kaip pastovus taupymas.

Lietuvių Banke santaupos, padėtos iki sausio 10 d. nuosimti gaus nuo sausio 1 dienos.

Už indėlius mokama 2 1/2%.

Jūs galite kreiptis ir penktadieniais nuo 4:30 iki 6 val. vakaro, o šeštadieniais iki 12 val.

THE SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASS'N.

6712 Superior Ave. HE 1-2198
Cleveland, Ohio

LIETUVIŲ KLUBO SVETAINĖ IR SALĖ

6835 SUPERIOR AVE.

Klubo ir salės vadovybė kviečia visus Clevelando lietuvius įstoti į Lietuvių Klubą ir nuolat lankytis svetainėje. Penktadieniais specialūs parengimai.

Kviečia visus lietuvius savojoje salėje daryti susirinkimus, atšvęsti vestuves, rengti vakarus ir koncertus.

I. J. SAMAS, JEWELER

Sveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai. Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairūs dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre
Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

SUOPIS FURNITURE

Visokių rūšių baldai ir elektriniai bei kitoki reikmenys virtuvei ir kiekvienam Jūsų buto kambariui

2EMOS KAINOS — MALONUS PATARNAVIMAS

6921 Wade Park EX 1-0911
Patogi vieta apsipirkti lietuviams naujajam lietuviškoje krautuvėje

GERESNIŲ NAMŲ STATYTOJAI VISUOMET ĮSTATO

MONCRIEF Sildymą ir oro vėsintimą

THE HENRY FORD MUSEUM, MEDINA, O.

Pilnai padengta apdrauda UTah 1-4515

WM. DEBBS PAINTING CO.

Namų Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko
7526 Star Avenue Cleveland 3, Ohio

P. J. KERSIS

609 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: Main 1-1773. REZIDENCINIA: PENINSULA 2521

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose, kreipkitės į mane, gausia pigia kaina. Taipgi gausit patarimų įvairuose apdraudose, insurance reikaluose. Surasau paskolas pirmo morgečio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

Wilkis Funeral Home

Valdžios pripažinta laidotuvių direktorė Aldona Wilkis - Wirby

Pilnas laidotuvių patarnavimas

—HAMMOND VARGONAI PER SERMENIS—

6202 SUPERIOR AVE. HEnderson 1-9292

JAKUBS & SON

FUNERAL HOME

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs.
Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai

25 metų simpatingo ir rimto patarnavimo
6621 Edna Avenue ENdicott 1-1748

DIRVA

THE FIELD

Redakcijos ir administracijos adresas — DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. — Telefonas: HEnderson, 1-6244. Redaktorius Balyš GAIDŽIONAS (buto telefonas: Garfield 1-7406).

Lietuviškos priedermės

Kada gana - yra gana?

Todėl taip sakau, jog gerai žinau, kad žmogui niekad negana. Tūkstančių metų patyrimai tai parodė.

Bet nesileiskime į istorijas. Kiekvienas iš savo paties atsiminimų tai galėtų paliudyti. Leiskite ir man pluoštelį tokių atsiminimų čia papasakoti.

Kada buvau dar tik 14 metų, jau pradėjau eiti uždaryti, nes mano tėvams tada labai reikėjo pinigų. Tada (59 valandų) tada uždarydavau tik \$2.50. Neužtekdavo nusipirkti drabužių ir kitų reikmenų, turėjau įsivaizduoti, kad dar papildomai prieš arba po mano pagrindinių darbo valandų. Reikėjo 60 centų per savaitę mokėti susisiekimui iš gautų \$2.50 į savaitę. Jei kada norėdavau 5 centų susisiekimo mokėstį sutaupti, tai... eidavau keturias su puse mylios pėsčias.

Atsimenu, kaip tada galvodavau: o kaip sutauptysiu \$500.00 — koks tada būsiu turtingas ir laimingas...

Gyvenimas bėgo. Svajonės ir siekimai po truputį pradėjo pildytis. Vėliau dirbau spaustuvių. Nėkartą sapnuodavau: o kad aš turėčiau savo spaustuvių, kaip būtų gerai. Tada leisdavau laikraštį ir padaryčiau kitokių darbus. Sau malonius ir lietuviams naudingus.

Paskui... paskui įsigijau vieną vasarvietę. Kas iš tos vienos — pradėjau galvoti. Jei jau tame biznyje būti, — reikia turėti visą tinklą vasarviečių. Vėliau ir tas tinklas atsirado.

O kada gana? Jei patis sava nesuvaldysi — niekad nebus gana.

Daugelis iš mūsų eja labai sunkiais keliais, mes atidžiai stebime, kaip eina mūsų jaunėnė, kaip vėlesnėji broliai Amerikoje, — tie pastarieji ateiviai. Sako, kad kai kurie iš senesniųjų jiems pavydė, dėl to net pykčio atsiranda. Aš kiekvieno naujo ateivio pasisekimu nepaprastai džiaugiuos. Kiekvieną skatinu neuleisti rankų ir vis daugiau siekti. Ir labai domiuosi, kaip jiems sekasi.

Kadangi tos dvi ar trys dešimtys tūkstančių lietuvių čia atvažiuoja geromis ekonominėmis laikais, tai galima sakyti, kad jų daugumai sekasi neblogai savo uždavinius spręsti arba savo ambicijas patenkinti. Man net atrodo, kad daug greičiau ir gal kiek lengviau, negu mums dau-

niau žmonėms, kiti perkasi namus, automobilius, televizijas, leidžia vaikams į aukštuosius mokslius, kiti leidžia naujus laikraščius. Kai išmoka vienus namus, perkasi antrus, trečius ir t.t.

Tokių pastangų nesmerkiu, jiems pritariu ir džiaugiuosi. Netikiu, kad daug gero būtų galima atsiekti, ir kad iš to Lietuvai būtų nauda, jei mes visi lietuviai būtume ir liktume neturtingi, nemokyti ir neambicingi.

Praturtėjimas, mano supratimu, yra tvarkoj.

Tik iš to nedarytina išvada: turtėjimas tik sau.

Nebuvau, nesu ir nesiekiu

J. BACIŪNAS, Tabor Farm

būti kokių pranašų ar pamokslininku. Jau esu pirmiau minėjęs, kad man niekad nebuvo malonu kitus mokyti, gražius žodžius kalbėti. Man visuomet daugiau rūpėdavo pavyzdį duoti, pačiam taip daryti, kad ir be pamokslų būtų aišku.

Nebe nuo dabar, bet iš jau žinau, kad kiek daug ir sunkiai žmogus dirbtum, visada dar lieka laiko ir visuomeniškais, tautiniams reikalams. Kokių didelių finansinių, mokėlo, ar amatų ambicijų turėtum, visada dar gali atlikti laiko ir pinigų ir bendriesiems lietuviškiems reikalams paremti. Man teko visada daug ir sunkiai dirbti, bet visada likdavo laiko bei pinigų ir lietuviškiems reikalams.

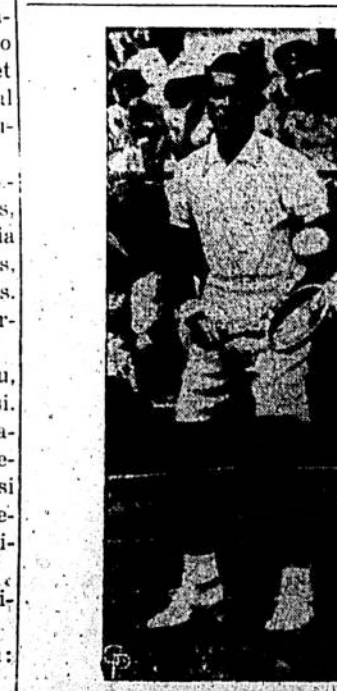
Yra paprastas ir nesunkus būdas tą klausimą sutvarkyti. Per visą savo gyvenimą buvau nusistatęs ant lietuviško aukuro dėti po 5 nuosimčius savo visų pajamų ir uždaryti (ne nuo gryno pelno, bet nuo bendrų pajamų). Daugiau ar mažiau uždarydavau, visvien 5 nuosimčiai turėjo tam tikslui eiti.

Kiekvienas iš mūsų turėtų sudaryti metinį biudžetą ir paskirstyti savo išlaidas: tiek pragyvenimui, tiek pagerinimui savo būvio, tiek pagerinimams biznui, tiek kultūriniais reikalams, tiek pramogoms ir t.t. na, ir 5 nuosimčiai lietuviybės reikalams. Normaliame gyvenime ir normaliais laikais nėra sunku tai įvykdyti.

Bet jei mes lauksime laiko, kada jausimės jau "pilnai apsirūpinę" visus savo asmeniškus reikalus, o tik po to žadėsime pradėti rūpintis ir lietuviškais

reikalais, o tik po to žadėsime pradėti rūpintis ir lietuviškais

MARGUTIS
Isteigė kompozitorius
A. VANAGAITIS
Kaina metams \$3.00
Susipažinti siunčiamas
dovanai.
6755 So. Western Ave
Chicago 36, Ill.

Amerikos lauko tenistai: kap. Billy Talbert (kairėje) ir Tony Trabert nugalėjo belgų dvejetainį Davis taurę, žaidynės vyko Australijoje.

visuomeniškais reikalais, — tai toks laikas, mielos sesės ir broliai, niekad neateis. Niekad nebus gana.

Todėl vieną kartą ir greitai reikėtų pasakyti — gana. Gana žiūrėti vien savo reikalų. Pačiam turtėjant, metas drauge žiūrėti ir lietuviškų reikalų, kurių mums niekas kitas nepadės rūpintis, o tik mes patys. Lietuviški reikalai, VILNIAUS POKALBIS, DIRVOS namas, mūsų DIRVOS švairtraščio pagerinimas ir visi kiti dalykai priklauso nuo mūsų valios ir apsisprendimo mokėti pasakyti kada gana yra gana.

P A D E K A

Lietuvos Laisvės Kovų Invalidų Draugija 1953 metais yra gavusi aukų iš šių asmenų bei organizacijų:

Min. P. Zadeikis \$50.00; Juozas Mockaitis, Phila. \$10.00; Juozas Lekas, Phila. \$10.00; Lietuvių Tremtinių Bendruomenė, Phila. \$55.58; Kun. Jurgis Riauba \$10.00; N. N. Tabor Farm \$20.00; J. Matukas \$10.00; V. Petruskas \$5.00; Dr. V. Tercijonas \$5.00; Dr. J. Urbanavičius \$5.00; S. Jurevičius \$5.00; Kun. Valiusaitis, Brooklyn \$5.00; St. Navickas, Cleveland \$3.00; Tautinės S-gos Skyrius, Phila. \$50.00; A. ir S. Ramanauskai, Phila. \$5.00; J. Liorenas \$5.00; Mrs. P. Gribas \$5.00; Detroito Lietuvių Visuomenė \$70.00; Liet. Sąjungos Ramovė, Newarko skyrius \$81.50; Gauta per p. Genienę, Kun. Birutės Draugijos Chicago skyrius \$250.00; K. Demikis, New Britain, Conn. \$10.00; Per p. Impulevičių \$5.00; Per Liaudanską, Liet. S-gos Ramovė, New Jersey skyrius \$3.00; Antanas Mačiulis, Phila. \$5.00 ir Liet. Sąjungos Ramovė, Rochesterio skyrius \$150.00.

Draugijos Valdyba nuoširdžiausiai dėkoja visiems čia suminėtiems aukotojams už gerą širdį ir gilų supratimą sunkios invalidų padėties.

Lietuvos Laisvės Kovų Invalidų D-jos Valdyba

Nepamiršk skurdę likusiųjų!

Kaip prasidėjo Antrasis pasaulinis karas?

itašo E. PUSINIS

IV.

Oberfiureris Dr. Rasch, išeidamas iš Heydricho kambario, įleidžia ten Muellerį. Laikrodys rodo lygiai 19 val. 2 min. — tai 1939 m. rugpjūčio 5 d.

Muelleris dar pagauna Heydricho šaltosios kaukės trumpą šypseną, bet toji tuojau dingsta.

— Taigi, oberfiureri, dar vieną žodį, ir Heydrich nekantriu jūdesiu dar kartą išsitraukia dažnai kilnotą Augštutinės Silėzijos žemėlapi. — Aš labai skubu. Pažiūrėkite. Mes norime padaryti dar truputį daugiau istorijos. Dar vieną nedidelį numerį, taip sakant, dar vieną tašką, kad visas reikalas istorikams pasidarytų gražiai apvaizduotas. Tada šis reikalas būtų taisyklės.

— Klausau, atsako Rasch.

— Tą naktį, apie kurią kalbėjome, atsitiks dar štai kas, — Heydrich nurodo pirštu į vieną žemėlapi vietą. — Čia, arti Kreuzburg, prie pat sienos, yra graži vokiečių girininkija. Gauda lenkų, kuriai šie gražūs namai nepatinka, visai slapta pereinę sieną. Jie užpuls girininkiją ir ją visiškai išdaužys, arba, jei tai nebūtų pavojinga miškams, uždegs, kad apie įvykį sužinotų plati apylinkė. Tai išspręsti palieku jums, nors aš balsuočiau už ugnį. Dvieju dienų bėgyje pasirinkite iš SS dešimt lenkišką kalbančių žaliukų ir apsištokite netoli Kreuzbergo. Ten gausite tolimesnius parodymus. Ar turi koki klausimą?

— Taip, atsako Rasch. — Ar girininkija juosia ar apgyventa?

Heydrich pažvelgia į laikrodį ir nepatenkintas atsistoja.

— Aišku, apgyventa. Be liudininkų visas šis reikalas būtų gryna kvailystė. Ar jūs dar nesuprantate?

Jo balsas akimirkai pasidaro nepaprastai aštrus.

— Suprantu, atsako Rasch. — Aš tik maniau dėl žmonių...

— Pastatykite tautiečius veidais į sieną, — Heydrich susiraukia su panieka. — Kol visa lūšna galutinai bus išdaužyta... Paskui jie galės pareikšti savo pretenzijas kaip nukentėjusieji nuo karo veiksmų, ir vyriausybė jiems atsiųs pinigų už jų norą pasiaukoti... O kokias pasekmes gal turėti tokia istorija — net naują gyvenamąjį namą su gražia virtuve ponui girininkui... Sutikčiau su tais žmonėmis pasikeisti...

Klein-Strelitzo smuklininkas

1939 m. rugpjūčio 23 d. vakare priima naujus kareivius, kurie apgyvendinami pas jį jau nebe pirmą kartą. Nuo to laiko, kai paastrėjo santykiai su lenkais, dviejų savaitių laikotarpį, jo šokių salėje jau penktą ar šeštą kartą apsigyvena pėstininkų kuopa. Bet šioji keistesnė už visas, kokias jam teko matyti.

— Nesuprantu, kas čia su tais vyrais, — jis vakare pasakoja savo žmonai. — Salę aplėisti jiems draudžiama. Kalbėti jie negalima, o apie alų ir degtinę net negalvoja. Sako, alkoholis jiems uždraustas. Argi tokie dalykai kariuomenėje įmanomi?

Tą patį vakarą šeimininkas gauna daugiau prieštasties tebeklamus. Jis girdi nuotrupas iš abiejų telefonų. Kalba kuopos vadas Hellwig su koku tai pareigūnu Gleitvitz. Jo pirmi žodžiai: "Čia kalba kirpėjas... Ekskursija atvyko gerai ir apsisistoję viešbutyje... Laukiu jūsų ryt rytą..."

Šeimininkas smalsus. Vėliai vakare, kai salėn nešami šiaudai kuopai, jis dar bando pasiteirauti vieno kito kareivio, kuriam dėvi senas SS uniformas: iš kur jie atvažiuo, koks jų uždavinys, kodėl jiems draudžiama gerti. Tačiau niekas neatsako nė žodžio. Jis sužino tik tiek, kad kuopa sukomplektuota iš silezių. Kuopos vadas neapleidžia savo vėyrų nė minutės, kol visi, kelinonės išsivarginti, sugula ir tuoj užmiega.

Antrą rytą, apie 8 val., prie smuklės sustoja auto mašina su SS ženklais. Iš jos išlipa kresnūs, nedidelio ūgio SS karininkas su akiniais ir mažais šiuikais. Kuopos vadas jo jau laukia. Abu nužygiuoja į lauką už salės, kur niekas negali išgirsti jų pasikalbėjimo.

Viskas parengta, praneša atvažiuojanti — tai yra Dr. Mehleris. — Akciją numatyta pradėti ryt vakarą, sutemus. Nuo to laiko susižinojimas tarp jų ir manęs vyks tiksliai per motociklistus, kuriuos palieku čia. Mano būstinė Gleitvitz, ir iš ten aš turiu tiesioginius telegrafo ryšius su Berlynu. Kaip tik gausite parolę "Mažasis Teterinas", tuoj žygiuokite su savo kuopa į 9 miško rajoną Ratiboro girininkijos pietuose, į šiaurę nuo Dreilindeno. Ten, netoliese, 10 rajone, rasite du sunkvežimius iš Berlyno, kuriuose atvežtas pilnas jūsų kuopos lenkiškas apėdymas ir apginklavimas. Čia turėsite savo kuopos narių sąrašą su numeriais. Atitinkamus numerius rasite ant ryšulių. Sunkvežimuose randasi pat pat popierius ir virvutės su pririštais numeriais. Kiekvienas tegu laikinai suriša savo vokiškas uniformas, dokumentus ir visus kitus asmeniškus daiktus, — kas tik galėtų įrodyti jų vokiškumą.

Mehleris išsiima sąrašą ir jį paduoda kuopos vadui. — Kai būsite užėmę pozicijas, laukite kitos parolės akcijos tikrai pradžiai. Šioji parolė bus "Didysis Teterinas". Kai tiksliai gausite tą, tai trijomis grupėmis perženkitė Lenkijos sieną, pro Suminos upelį, užpulkite lenkų maitinę ir suimkite jos tarnautojus. Paskui vėl pasukite į vakarus ir prie 9 rajono grįžkite Vokietijon. Ten jūsų lauks Trummlero kuopa. Ir tuo momentu, kai jūs išsausite žalią raketą, pradės labai smarkų susišaudymą. Jūs sustokite netoli sienos ir pyškinkite iš šautuvų ir kulksvaldžių į viršų. "Mušis" turi užsistoti apie pusvalandį. Tada turite ugnį per-

Polio ligos paraližuotas Sydney Linton, 26 metų, Londono ligoninėje taip piečia paveikslus.

traukti, surinkti savo žmones ir vėl patraukti atgal į 9 rajoną. Jei viskas pavyks, tai nedelsiant vėl perrenkite savo kuopą į vokiškas uniformas. Aišku?

— Pilnai.

— Tarp kitko, tęsia Dr. Mehleris, — jei lenkų pusėje nebūtų galima išvengti susiremimo, tai jokiu būdu nepalikti anapus sienos savo sužeistųjų. Kiekvienas, kad ir vėlybesnio išdavimo galimybė likviduojama iš anksto.

— O kada galesiu savo žmonėms pranešti apie jų tikrą uždavinį?

— Kai būsite gavęs "Mažąjį Teteriną". Kokia nuotaika?

— Nepastovi. Prieš dvi savaites sukvietė vyrai buvo įsitikinę, kad bus panaudoti kokiam smarkiui žygiui prieš lenkus, bet Bernau juos perdaug suvaržė, uždraudė aplėisti kareivines ir dar net šiandien jie nežino, koks tikrasis reikalas.

— Nieko, iki rytojaus vakarą dar pakentės. Ryt anksti bus užbaigtas bet kurio wehrmachto dalinio išgabenimas iš jūsų operacijos srities. Deja, kai kurie generolai, matyt nujaucia, koks reikalas. Fiureris užvakar Ober-salzburg'e generolams kalbėdamas paaikškino, kad propagandistinę prieštastį karui duos jis, visvien, ar ji būtų patikėtina, ar ne. Nugalėtojų jau niekas nebeklaus, ar jis kalbėjęs teisią, ar ne... Ponai, matyt, nemokė jo užsichiauti kaip reikia, užtat dabar nervuojasi. Bet tai tik tarp kitko. Aš dabar grįžtu į Gleitvitzą. Ar yra dar klausimų?

— Ne, oberfiureri, jokių klausimų...

S e k a n č i a m e n u m e r y j e:

Paaikškinimas tamsoje. — Net lenkų ordinais. — Paslaptiniai sunkvežimiai. — Akciją sustabdyti!

AR ŽINAI?

Viena Chicago reklamos firma siuntė vieną savo tarnautoją "kelionėn, tikslu greičiausiu laiku apkeliauti aplink pasaulį. Tarnautoja, 23 m. a. mergina, misiją atliko rekordiniu laiku — per 90 valandų ir 49 minutes. (Pernykštis rekordas buvo 99 val. 16 min.). Ji keliavo tik lėktuvais. Pakeliui turėjo 18 kartų persėsti, vadinasi, tiek pat gausite tą, tai trijomis grupėmis perženkitė Lenkijos sieną, pro Suminos upelį, užpulkite lenkų maitinę ir suimkite jos tarnautojus. Paskui vėl pasukite į vakarus ir prie 9 rajono grįžkite Vokietijon. Ten jūsų lauks Trummlero kuopa. Ir tuo momentu, kai jūs išsausite žalią raketą, pradės labai smarkų susišaudymą. Jūs sustokite netoli sienos ir pyškinkite iš šautuvų ir kulksvaldžių į viršų. "Mušis" turi užsistoti apie pusvalandį. Tada turite ugnį per-

Keturi Oklahomos studentai suorganizavo savotišką 20-jo amžiaus "ritierių" patarnavimų biurą. Merginos, norinčios nueiti į kiną, teatrą, šokių, svečiuos, ar tik šiaip pasivaikščioti su palydovu, gali palydovą minėtame biure nusisamdyti.

Minėtoji įstaiga pasiskelbė, kad nuomojamieji "kavaleriai" esą puikiuos išvaizdos vyrukai, be to, inteligentiški, galantiški ir labai sumanūs, pasižada visą vakarą damą nemokamai vaišinti cigaretimis ir, žinoma, nuvežti kur reikia puikiu automobilium. Ir visa tai tik už 70 centų į valandą.

*

Netrukus po Prancūzų revoliucijos vienas Paryžiaus dienraštis paskelbė nepaprastą nuotyki. Vienas gamtininkas, esą, sukišęs į narvą 20 ančių. Kas ketvirtis valandos jis vis užmušdavęs vieną antį, ir gyvosios tuč tuojau nebašninę prarydavusios. Po penkių valandų tokių skerdynių narve belikus viena antis, kuri, iš tikrųjų, esanti praryjusi 19 savo draugų.

Ši nepaprasta žinia kaip be-natai apkeliaavo visą pasaulio spaudą. Netrukus paaikškėjo, kad tai esama ne natūralios, o tik spaudos anties. Nuo to ir "spaudos anties" vardas.

Garsioji artistė, dabar jau bobutė, Marlene Dietrich neseniai atspaudė straipsnį antrašte "Kaip tapti mylimai". Tame straipsnyje ji tvirtina, kad moters, norinčios amžiams pavergti vyro širdį, turi visada vyrams skaniai virti ir niekad neleisti jiems plauti indų...

*

Kopenhagos anatomijos institutas išsirašė iš Indijos žmogaus graūčius. Danijos muitininkai, patikrinę siuntą, ilgai suko galvą, kaip ją apmuitinti, į kurią importuojamų prekių grupę skelėta priskirti. Galop nutarė — priskirti į importuojamų papuo-salų grupę...

*

Tos pačios Kopenhagos administracinis teismas turi rūpescio su viena nepaprasta byla. Tūlos ministerijos tarnautojas, pavardė Person, dar'o metu įstaigoje nusiziovavo taip galingai, kad išsinarino žandikaulį. Teko skubėti pas gydytoją, kad tas užčiauptų burną. Teko, žinoma, gydytojui sumokėti. Ponas Person, kadangi nelaimė atsitiko įstaigoje ir darbo metu, pakiso sąskaitą savo įstaigai. Įstaiga atsisakė sąskaitą apmokėti, girdi, žiavimas į pono Person darbo sritį neįeina. Galiausia reikalas atsidūrė administraciniame teisme.

*

Statistikos žinovai tvirtina, kad ne Amerikoje gimę amerikiečiai procentualiai nusikalsta žymiai mažiau, nei taip vadinami "šimtaprocentiniai", čia gimę amerikiečiai.

*

Procentualiai iman, daugiausia žydų yra šiuose trijuose Amerikos miestuose: New Yorkas, Atlantic City ir Hartford (Conn.).

*

Reidsville, Š. Karolinoje, tabako fabrikas per vieną dieną gali pagaminti 10 milijonų cigarečių. Baltųjų Rūmų sodas užima 18 akrų, t. y. apie 7 ha. Jame pastoviai dirba 10 sodininkų.

Vr.